

ÜSAVAT

www.musavat.com

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 8 sentyabr 2016-ci il Cümə axşamı № 199 (6520) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər
Bakıda
tələbə qız
özünü
17-ci
mərtəbədən
atdı
yazısı sah.2-də

Gündəm

Türkiyə-Amerika münasibətlərində
şok gəlişmə

ABŞ-in 15 iyul hərbi çevriliş
cəhdində eli olmadığı
bəyan edildi; politoloq:
"İŞİD-in paytaxtı olan
Rakka üzərinə hücum
əməliyyatının birgə
aparılması haqqında
razılışma əldə edilib"

yazısı sah.6-də

"Gürcüstan hakimiyyəti
Ermənistanla diplomatik əlaqələri
kəsməli, səfirini Gürcüstandan
qovmalıdır" - böyük skandal

yazısı sah.9-də

İsrailin baş naziri
Azərbaycana səfər edəcək

yazısı sah.9-də

Tağı Əhmədov 40 il yeməyib pul
yiğibmiş - nonsens

yazısı sah.7-də

Dolların bugünkü rəsmi
məzənnəsi - 1.64...

yazısı sah.2-də

Yaponiya şirkətləri Azərbaycanda
dərman zavodu tikəcək

yazısı sah.10-də

Bankların durumu: yeni
bağlanma təhlükəsi var

yazısı sah.12-də

Azərbaycana valyuta
qazandıracaq məhsul...

yazısı sah.10-də

İsmayıllıda dəhşətli qəza;
bir ailənin iki üzvü öldü

yazısı sah.14-də

BSU-nun rektorunun
sözlərinə sərt təpki

yazısı sah.11-də

Qızıl 2 dəfə bahalaşıb

yazısı sah.13-də

5 nəfəri vuran sürücü
hadisə yerindən qaçıdı

yazısı sah.14-də

"Qarabağ klani" na bəd müjdə - düşmən təlaşının əsas səbəbi

**"LAVROV PLANI" NIN DAHA
BİR DETALI AÇILDI - KRİTİK GƏLİŞMƏ**

"5 rayon yalnız onun qarşılığında qaytarılır ki..."; bu gün həmsədrlerin Moskva görüşündə hərb, yoxsa sülh dilemmasına aydınlıq gəlməlidir; Qarabağ görə Qərb-Rusiya ziddiyətlərində "düyün nöqtəsi" də açılacaqmı? Rusiyalı politoloq: "Kreml imkan verməyəcək ki, ABŞ konfliktin həllinə girişin..."

musavat.com
Təqrib İsmayılov

yazısı sah.8-də

**General Akif Çovdarovun müdafiəsinə imza
atan Əlibala Əsgərov "Yeni Müsavat" a danışdı**

"Qeyrət" Xalq Hərəkatının sədri: "Burda bir axiret haqqı, qonşuluq haqqı da var";
"Mən imzamı gizlədəsi deyiləm; amma onu müdafiə etmirəm"

yazısı sah.4-də

Sahib Kərimli:
"11 sentyabr
mətininqi
mübarizənin
imtasiyasıdır"

yazısı sah.5-də

Musa Quliyev:
"Ölkədə təcili
tibbi yardımın
pullu olması
mümkün deyil"

yazısı sah.11-də

Prokuror Eldar
Sabiroğlunun
oğluna 10 il
həbs cəzası
istədi

yazısı sah.2-də

Prezident Qüdsi Osmanovu Moldovaya səfir göndərdi

Prezident İlham Əliyev Qüdsi Osmanovun Azərbaycanın Moldova Respublikasında fövqələde və solahiyətli səfiri təyin edilməsi haqqında sərvət imzalayıb. Qüdsi Osmanov bundan əvvəl Azərbaycanın Moskvadakı səfirinin birinci müavini idi.

APA-nın məlumatına görə, dövlət başçısının digər sərvətini ilə Ramin Həsənov Azərbaycanın Almaniya Federativ Respublikasında fövqələde və solahiyətli səfiri təyin olunub.

Prokuror Eldar Sabiroğlunun oğluna 10 il həbs cəzası istədi

Şəhərənək Ağır Cinayətler Məhkəməsinin Zərdab Rayon Prokurorluğunun sabiq müstəntiqi Rüfət Səfərovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib. Bu barədə APA-ya vəkil Bəhrur Bayramov məlumat verib. O bildirik ki, prosesdə prokuror çıxış edərək məhkəmə

dən R. Səfərova 10 il həbs cəzası verilməsini isteyib.

Məhkəmə prosesi sentyabrın 8-də davam etdiriləcək. R. Səfərov bu gün söz deyəcək.

Qeyd edək ki, bu il yanvarın 15-də Binəqədi Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə R. Səfərov barəsində 4 ay müddətində həbs-qətimkən tədbiri seçilib. Həmin qərardan məhkəməyə müraciət olunaraq həbs qərarının ev dəstəkləyi ilə əvəz olunması istənilib. Yanvarın 22-də onun müraciətinə Binəqədi Rayon Məhkəməsi tərəfindən baxılıb ve barəsində seçilmiş həbs-qətimkən tədbiri ev dəstəkləyi ilə əvəzlənilib.

R. Səfərov Cinayət Məcəlləsinin 311-ci (rüşvət alma) maddəsi ilə təqsirləndirilib.

R. Səfərov Müdafə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin keçmiş rəisi Eldar Sabiroğlunun oğludur.

Bakıda tələbə qız özünü 17-ci mərtəbədən atdı

Bakıda tələbə qız özünü 17-ci mərtəbədən ataraq intihar edib. Binəqədi Rayon Polis İdarəsinin APA-ya verilən məlumatda görə, hadisə sentyabrın 7-də rayonun Mir Cələl küçəsi 63 A ünvanında qeyd olunub.

1995-ci il təvəllüdü Aysel Hümbət qızı Ağaməmmədova 17-ci mərtəbədən özünü atıb. Neticədə o, aldığı xəsərətdən hadisə yerdə keçinib.

APA-nın hüquq-mühafizə orqanlarından əldə etdiyi məlumatda görə, A. Ağaməmmədova Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Şamaxı filialının tələbəsi olub. O, bir müddət əvvəl nişanlısan dan ayrılib. İlkən ehtimala görə, A. Ağaməmmədova buna görə intihar edib.

Faktla bağlı Binəqədi Rayon Prokurorluğu tərəfindən cinayət işi başlanıb, aşasdırma aparılır.

Jurnalist Nicat Dağlar Bakıda anasına yas məclisi keçirəcək

Tənimmiş jurnalist, "Azerifax" Informasiya Agentliyinin rəhbəri Nicat Dağlar Bakıda anasına yas məclisi təşkil edəcək. Yas mərasimi 10 sentyabrda (şənbə günü), Jurnalistlər binasının (Bibiheybat möscidinin yaxınlığı) həyətində təşkil olunacaq. Qadınlar üçün məclis saat 11:00-dan 14-dək, kişilər üçün isə 14-dən 19-dək olacaq.

Allah rəhmət eləsin!

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlılıqla evinizi və ya ofisi nizə çatdırılmasını;

- Mətbuti alıldıqdan sonra abunə haqqını ödəmek və bu ödənişin formasını sərbest seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

ve xərici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazımdır.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Sirus Təbrizlisiz 3 il...

Milli Azadlıq Hərəkatının öncüllərindən biri, publisist, YAP-in qurucularından olan Sirus Təbrizlinin vəfatından 3 il ötür. Sirus Təbrizli 2013-cü il sentyabrın 7-de qəfildən dünyasını dəyişib.

Sirus Xudadat oğlu Təbrizli 9 may 1942-ci ildə Təbriz şəhərində anadan olub. Daha sonra o, ailəsi ilə birlikdə Bakıya köçüb, ömrünün sonuna dek Bakıda yaşayıb. Sirus Təbrizli xalq hərəkatı başlayanda onun ilk liderlarından olub. Daha sonra - 1991-ci ilde YAP-in qurulmasına aktiv iştirak etib, partyanın adını da o təklif etib.

2007-ci ilədək Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavini işleyib. 1997-2001-ci illərdə mətbuat və informasiya naziri vəzifesini daşıyıb. Həmçinin 1995-2005-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputati olub.

7 sentyabr 2013-cü ildə Nabrandakı bağ evində dünyasını dəyişib. 8 sentyabr 2013-cü ildə Fəxri Xiyabanda dostu Anar Məmmədhanovun yanında dəfn olunub. Allah rəhmət eləsin!

Akif Çovdarov sentyabrın 20-də məhkəmə qarşısına çıxarılaceq

Odioz general Tağı Əhmədovun qardaşı oğlu ilə üzləşdirildi. Ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq reisi, general-major Akif Çovdarov Bakı Metropoliteninin keçmiş reisi Tağı Əhmədovun qardaşı oğlu Əli Əhmədovla üzləşdirilib.

Bu barədə "Report" A.Çovdarovun vəkili Sadiq Rəsulov məlumat verib.

Vəkilin sözlerinə görə, üzləşmə zamanı ziddiyət yaranıb: "Əli Əhmədovun istintaqda verdiyi ifadəsi ilə üzləşmə zamanı dediyi sözler arasında ziddiyət olduğunu bildirib. Əli Əhmədov ittihamda göstərilən 2 milyon 917 min 300 manat pulu Akif Çovdarova harada vermesi barədə sorulurken ərazilini dəqiq deyə bilmədi. Burada onun yalan daniştiği açıq şəkildə belli olur".

Vəkil qeyd etib ki, onlar istintaq zamanı T.Əhmədovun özünən de A.Çovdarova üzləşdirilməsini isteyib. Lakin müvafiq vəsatet təmin olunmayıb.

Katırladaq ki, istintaq materiallarına əsasən, A.Çovdarov T.Əhmədovdan 3 milyon manata yaxın pul alıb. İstintaq materiallarına əsasən, pulu A.Çovdarova T.Əhmədovun qardaşı oğlu Ə.Əhmədov çatdırıb.

Bu arada Akif Çovdarovun məhkəməsinin vaxtı məlum olub.

APA-nın məlumatına görə, A. Çovdarov və onunla birgə tutulan digər dörd "MTN"nin işi üzrə hazırlıq iclası sentyabrın 20-nə təyin edilib.

Cinayət işinə Bakı Məhkəməsinin sədrə Həbib Həsənovun sədrliyi, hakimlər Elbəy Allahverdiyev və Müslüm Əliyevin iştirakı ilə baxılacaq.

"Gələn ilin sonunadək Bakı-Gəncə sürət qatarı açıla bilər"

"Azərbaycanın regionlarında da sürət qatarının hərəkət etməsi mümkündür". "APA-Economics" xəber verir ki, bunu "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədrli Cavid Qurbanov bildirib.

"Düzdür, sürət qatarı devidə 400-500 km/saat sürəti olan qatarın nəzərdə tutmur, amma 100, 120, 140, 150 km/saat sürətə hərəkət eden qatar əldə edə bilər. 1-2 ay yubanma ola bilər, amma çalışacağıq ki, gələn ilin sonunadək Bakı-Gəncə marşrutu üzrə sürət qatarı hərəkət etsin", - deyə C. Qurbanov qeyd edib.

C. Qurbanov əlavə edib ki, qatarda gediş haqqı 15 manat civarında ola bilər.

Maşallah Əhmədovun ev dəstəqlığının müddəti uzadıldı

Binəqədi Rayon Məhkəməsində dələduzluqda təqsirləndirilen tanınmış futbolçu Maşallah Əhmədov barəsində seçilmiş ev dəstəqlığının müddətinin uzadılması ilə bağlı istintaq orqanının verdiyi təqdimata baxılıb.

"Report"un elədə etdiyi məlumatda görə, məhkəmə istintaq orqanının verdiyi təqdimatı təmin edib.

M.Əhmədovun barəsində seçilmiş ev dəstəqlığı daha bir ay müddətinə artırılıb.

Qeyd edək ki, M.Əhmədov 2015-ci ilin dekabr ayının 14-de Binəqədi Rayon Polis Şöbəsinin eməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. İlkin məlumatda görə, bizneslə meşğul olan "Neftçi"nin keçmiş futbolcusu Bakıda bir neçə nəfəra 150 min manatdan artıq dəyrədə xaricdən daş plite getirəcəyini və edib. Lakin M.Əhmədov sözüne əməl etməyib, həmin şəxslərin pulunu da qaytarmayıb.

Dekabrın 16-da Binəqədi Rayon Məhkəməsində M.Əhmədov barəsindən təyin etdiyi müddətində həbs-qətimkən tədbiri seçilib. Qarardan nəzəri futbolçu apəlyasiya şəkərini ilə Bakı Apəlyasiya Məhkəməsinə müraciət etib. Lakin apəlyasiya şəkərini təmin edilməyib.

Dekabrın 30-da isə Binəqədi Rayon Məhkəməsi M.Əhmədov barəsindən seçilmiş həbs-qətimkən tədbirini ləğv etib. Tanınmış futbolcu ev dəstəkləyinə buraxılıb.

Öten ay isə M.Əhmədovun ibtidai istintaq yekunlaşaraq Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib. Lakin prokurorluq cinayət işinin ibtidai istintaq qaytarılması barədə qərar çıxarıb. İş yenidən ibtidai istintaqda araşdırılır.

Katırladaq ki, Azərbaycan futbolunun en güclü hücumcularından olan M.Əhmədov 1959-cu ildə Gəncədə anadan olub. O, 1977-ci ilədən "Neftçi" klubunda oynayıb. M.Əhmədov 1995-ci ildə əsas milli komandada məşqçi, U-21-də isə baş məşqçi funksiyasını yerinə yətirib. O, 2008-ci ilin dekabrından etibarən İsgəndər Cavadovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Regional Futbol Federasiyaları Assosiasiyasının vitse-prezidentidir.

MSK referendumla bağlı "exit-poll" keçirmək istəyən təşkilatları qeydə alıb

Azərbaycan Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi məqsədi ilə 2016-ci il sentyabrın 26-na təyin edilmiş ümumxalq səsverməsində (referendum) "Exit-poll" keçirmək istəyən 4 təşkilat Mərkəzi Seçki Komissiyasında (MSK) akkreditasiyada keçib.

"Report"un xəberinə görə, MSK-nin sentyabrın 7-də keçirilən iclasında Vətəndaş Cəmiyyəti uğrunda Müstəqil Məsləhət və Yardım Mərkəzinin, Vətəndaşların Əmək Hüquqlarını Müdafiə Liqasının, "Els" Müstəqil Araşdırıcılar Mərkəzinin və "Rəy" Monitoring Mərkəzinin müraciətinə baxılıb.

Məsələ ilə bağlı MSK sədrinin müavini Natiq Məmmədov məlumat verib.

O deyib ki, bu qurumlar işlərində peşəkar olmalıdır. Müzikarellerin yekununda "exit-poll" keçirmək üçün müraciət edən 4 təşkilat qeydə alınır.

Nərimanov Rayon Məhkəməsində hakim Abbas Olyeyev sədrliyi ilə MTN çetesi qarşı mülki iddia üzrə məhkəmə processi yekunlaşdır. Ötən sayalarımızdan birində "Həbsdəki bankırin bacısı oğlu da qandallana bilər-reket ki-mi..." sərlövhəli yazıda məlumat vermişdi.

2015-ci ilin əvvəlində iş adəmi Maqsud Mahmudov "Texnikabank"a müraciət edərək 1 milyon 500 min manat kredit alıb və özü də bilmədən "MTN çetesi"nin diqqət merkezinə düşüb. İş adəmi həmin kreditin alınması üçün Bakı-Sumqayıt yolunda yerləşən "Las Veqas" restoran kompleksini girov qoyub. Kreditin alınmasından 3 ay sonra M.Mahmudov "Texnikabank"ın Müşahidə Şurasının sədri vəzifəsini icra edən Ayaz Gerayzadə və müavini, Beynəlxalq Bankın sədri Cahangir Hacıyevin bacısı oğlu Cəmin Hacıyev çağırıblar. İş adəminə qarşı aqlasızlaşdır teləb irəli sürürlüb! Ondan reket qaydasında 2020-ci ilədək geri qaytarmalı olduğu krediti 3 günə geri ödəmək teləb olunub. 3 gün sonra isə o, MTN-in istintaq şöbəsinin müstəntiqi Cavid Quluzadənin müşayiəti altında "Texnikabank"a, Cəmin Hacıyevin hüzuruna aparılıb. İş adəmi MTN-e aparılmaqla təhdid edilib, başına oyun açılaçağı deyilib. Bundan sonra iş adəmi pulu ödəmək iqtidarında olmadığını söyləyib. Onu MTN-çinin müstəntiq və digərlərinin əhatəsində təhdid altında Sumqayıt şəhərində yerləşən notariuslardan birinə aparıblar. Orada "Las Veqas" restoran kompleksini özləri ilə götərdikləri Azad adlı şəxsin adına rəsmiləşdiriblər. Cəmin Hacıyev bununla da kifayətlənməyib, iş adəminə hesabına 115 min dollar köçürüdürüb. Bundan başqa, M.Məmmədovun qardaşı oğlunun adına olan "Mercedes C 300" markalı, qara rəngli, Az 90 ZD 650 nömrə nişanlı maşın müstəntiq C.Quluzadənin adına rəsmiləşdirilib. C.Quluzadə avtomobilin hazırlığı üzrə məhkəmə prosesi getdiyi bir vaxtda, bu ilin iyulunda satılmasını A.Ismayılovun istəyi ilə elaqələndirib.

Müstəntiq məhkəmədə deyib ki, Ayaz Gerayzadə vaxtılı MTN-də işləyib deyə ilkən olaraq ona zəng edib və köməklik etməsini xahiş edib. A.Gerayzadə müstəntiqin xahişini yeri-ne yetirə bilməyəcəyini söyləyib.

C.Quluzadənin sözlərinə görə, növbəti gün ona zəng edib deyiblər ki, həmin pulu əmlakla əvəzləşdirə bilərlər. Bundan sonra tərəflər Sumqayıtda

yə üz tutmaq qərarına gelib. O, restoranının, maşınının və elindən alınan 115 min dolların geri qaytarılması iddiası ilə Nərimanov Rayon Məhkəməsinə müraciət edib. Sentyabrın 7-də keçirilən prosesdə ləğv edilmiş MTN-in müstəntiqi Cavid Quluzadə ifadə verib. Deyib ki, "Las Veqas" restoranı adına rəsmiləşdirilmiş Azad İsmayılovun onun yaxın tanış olub. "Texnikabank" bağlandıqdan sonra A.Ismayılov ona zəng edib və orada 1 milyondan artıq pulunun batlığıını deyib və pulun geri qaytarılması üçün kömək istəyib.

Müstəntiq məhkəmədə deyib ki, Ayaz Gerayzadə vaxtılı MTN-də işləyib deyə ilkən olaraq ona zəng edib və köməklik etməsini xahiş edib. A.Gerayzadə müstəntiqin xahişini yeri-ne yetirə bilməyəcəyini söyləyib.

C.Quluzadənin sözlərinə görə, növbəti gün ona zəng edib deyiblər ki, həmin pulu əmlakla əvəzləşdirə bilərlər. Bundan sonra tərəflər Sumqayıtda

M.Mahmudov mülki iddia ilə yanaşı, Baş Prokurorluğu da müraciət edib. Müraciət əsasında Ağır Cinayətlər Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsində cinayət işi başlanıb.

İş adəminin əmlakının özgəninkiləşdirilməsini rəsmiləşdirən Notariat Kontorunun işçisi Kifayət Nəzərovə və A.Ismayılovun vəkil Heydar Məmmədquliyevin çıxışlarından sonra məhkəmə müşavirə otağına yollanıb. Oradan qayıtdıqdan sonra isə elan etdiyi hökmə görə 2015-ci ilə "Las Veqas" restoranının M.Mahmudovun adından A.Ismayılovun adına rəsmiləşdirilməsi haqda müqavilə ləğv olunub. Müstəntiq Cavid Quluzadə barəsində xüsusi qərardad çıxarırlaraq Baş Prokurorluğu göndərilib.

2015-ci il sentyabrın 17-de M.Mahmudovun qardaşı oğluna məxsus avtomاسının C.Quluzadənin adına keçirilmesi haqda müqavilə də qanunsuz hesab edilərək ləğv olunub.

1981-ci il təvəllüdü Cəmin Hacıyev "Texnikabank" rəhbərliyinə Beynəlxalq Bankdan transfer olunub. 2012-ci ilə baş tutan bu transfer vəsaitəsile Cahangir Hacıyev "Texnikabank"ın nəzarətdə saxlayıb.

M.Mahmudov isə bildirib ki, onu həmin alqı-satqı müqaviləsinin bağlanmasına mecbur ediblər: "Eldar Mahmudovun qılıncının dalının da, qabağının da kəsdiyi bir vaxtda mən nə edə bilərdim? Notariusa dedim ki, alqı-satqını eləmə. O da ortada nağd pui olmadığını deyib eləmirdi. Sonradan ona zəng elədilər, tələm-tələsik rəsmiləşdirildi. Üstəlik, evimi, maşınımda elimdən aldilar".

□ E.HÜSEYNOV

təhsil işçilərinin ənənəvi konfransları keçirilməkdədir. Konfranslarda əsas mövzu antimüxalifət təbliğatı və referandumda dəstək mitinqlərinin keçirilməsidir. Artıq bəzi rayonlarda sentyabrın 19-na mitinqlərin təyin olunması barədə məlumatlar var".

MSK-nin dünən keçirilən iclasında isə məlumat verilib ki, referendumda müşahidə aparmanın MSK-da 846 müşahidəçi qeydiyyatdan keçib. MSK-da qeydiyyatdan keçən müşahidəçilərdən 598 nəfəri iki QHT-nin müşahidəcisidir, 2 nəfər xüsusi icazə ilə, qalanları öz təşəbbüsleri ilə qeydiyyatdan keçib. Seçki dairələrində isə 37 429 müşahidəçi qeydiyyatdan keçib. Onlardan 22481 nəfəri öz təşəbbüsü il qeydiyyatdan keçib. Onlardan 881 nəfəri QHT-nin müşahidəcisidir. "Yeni Azərbaycan" təşviqat qrupunun 4410, "Vətəndaş Cəmiyyəti" təşviqat qrupunun 3024, "Bələdiyyə" təşviqat qrupunun 4577 müşahidəçi qeydiyyatdan keçib. Qalan müşahidəçilər siyasi partiyaların təmsilcileridir.

□ E.SĘYİDAĞA

Şəriklə işşal - adı erməninin, "dadı" rusun

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Sahibkarın "MTN çetesi"nin yagmaladığı mülkü özənə qaytarıldı

Cahangir Hacıyevin bacısı oğlunun saxtakarlığı məhkəmə qaydasında tanındı; MTN müstəntiqi haqda Baş Prokurorluğa xüsusi qərardad göndərildi; Cəmin Hacıyevin həbsi qacılmazdır

Cəmin Hacıyev

Cavid Quluzadə

yerləşən notariusa gedərək orada M.Mahmudovun adına olan restoranı Azad İsmayılovun adına rəsmiləşdirilər. 2015-ci il sentyabrın 11-də baş tutan bu rəsmiləşdirmədən 6 gün sonra M.Mahmudovun qardaşı oğlunun adına olan "Mercedes C 300" markalı, qara rəngli, Az 90 ZD 650 nömrə nişanlı maşın müstəntiq C.Quluzadənin adına rəsmiləşdirilib. C.Quluzadə avtomobilin hazırlığı iş üzrə məhkəmə prosesi getdiyi bir vaxtda, bu ilin iyulunda satılmasını A.Ismayılovun istəyi ilə elaqələndirib.

2015-ci il sentyabrın 17-de M.Mahmudovun qardaşı oğluna məxsus avtoməsının C.Quluzadənin adına keçirilmesi haqda müqavilə ləğv olunub. 1981-ci il təvəllüdü Cəmin Hacıyev "Texnikabank" rəhbərliyinə Beynəlxalq Bankdan transfer olunub. 2012-ci ilə baş tutan bu transfer vəsaitəsile Cahangir Hacıyev "Texnikabank"ın nəzarətdə saxlayıb.

Şübhəsiz, Çünkü Azərbaycan bele bir işşalçının cavabını qısa müddədə verə. Gel ki, risk elemir, o səbəbə ki, arxasında Rusiya var. Ermənini - kiçik işşalçını ezmək, təbəhə elemek, cəzalandırmaq üçün biz öncə böyük işşalçıdan - Ermənistanın sahibi Rusiyadan razılıq almışıq. O da bunu hələ ki vermək istəmir. Aprelde qısa müddəli razılıq alıq, o dəqiqədə də düşmən sərt bir şillə yedi bizzən. Fəqət, az sonra Kreml yene öz itinə yiye durdu...

Odur ki, biz Qarabağ məsələsində "Ermənistanla yox, Rusiya ilə anlaşmalaq" deyənlər haqlıdır. Bu xüsusda Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında vaxtaşırı təşkil edilən görüşlər də həlledici ola bilməz. Özümüzü adatmayaq. Yalnız Rusiya və onun başçısı bu məsələdə mötəbər söz sahibidir və hansısa anlaşmaya qarant dura bilər.

Erməni İrvanda nə qədər anti-Rusiya isteriyası qaldırıb siyasi şoular düzəltse de, o heç kimdir. Müstəqilliyyini, suverenliyini işşal rejimine görə Rusiyaya peşkəş elemiş bir marionet dövlətin Qarabağ məsələsində hansı sanballı mövqeyi, sözü, tələb haqqı ola bilər ki?

Sual ritorikdir. O üzdən vaxt itirmədən Rusiya ilə anlaşıma yolları aramalyıq. Yaxşı ki, Ankara-Moskva münasibələri sürətə normal məcraya qayitmaqdardır. Yeri gelmişkən, bu fakt bir dəha böyük siyasetdə əbədi dostların deyil, əbədi maraqların önemli olduğunu ortaya qoyma.

Demək, bu yönde qardaş Türkiyənin də imkan və riçəqləri karımıza gələ bilər. Nahəq yəxə xain qonşuları Ərdoğan-Putin münasibələrinin istilişməsində təlaş keşirmirlər ki. Onlar tam haqqına narahatdırırlar ki, günün birində Ermənistan Moskvaya lazımlı olma bilər və işlənmiş əməliyat elçəkləri kimi zibil qutusuna atırlar...

"Ermənistan Rusyanın müstəmlekəsidir. Özü də o, texnoloji cəhətcə geride qalmış bir dövlətin koloniyasıdır. Koloniyalar isə inkişaf üçün yaradılmış, ətəşmar üçün yaradılır. Avrasiya Birliyinə qoşulmaqla Ermənistan olan-qala suverenliyini də itirdi". Bu acı etiraf erməni iqtaşadçı ekspert Aşot Yegizaryana məxsusdur.

Bu sözlərə nə əlavə elemək qalır? Rusiya kimi bir dövlət işşalçı ortağı olmaq kimi təhlükəli projeyə imza atan cırdan ölkə hansı aqıbəti yaşamalı idisə, zətən, onu da yashayır.

Arif Hacılı mitinqlə bağlı BŞBPI-yə çağırıldı

Referendum və mitinq hazırlıqları sürətlənib

Milli Şura 11 sentyabrda, Müsavat Partiyası 18 sentyabra planlaşdırıqları mitinqlə hazırlaşır.

MŞ sentyabrın 7-də bəyənat yayaraq bildirib ki, mitinqin yerini və vaxtını razılışdırmaq üçün avqustan 31-də BŞİH-ə müraciət edilib. Lakin BŞİH hələ də Milli Şuraya cavab verməyib. Milli Şura BŞİH-in cavabı gecikdirməsini qanun pozuntusu kimi qiymətləndirib və BŞİH-dən tələb edir ki, qanunsuzluğunu qoysun və mitinq üçün müraciətə cavab verin.

Müsavat Partiyasının başçısı Arif Hacılı isə sentyabrın 7-də Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinə dəvet olunub. Partiyanan bildirilib ki, BŞBPI-dən Arif Hacılıya zəng ediblər. Arif Hacılı isə dünən məlumat yayıb ki, hakimiyyət da-

teyin olunan mitinqlərlə əlaqədar dəvət etdiklərini bildiriblər. A.Hacılı sentyabrın 8-də saat 11:00-da BŞBPI-də olacaq. Xatırladıq ki, təşkilatçılar hər iki mitinqi "İnşaatçılar" metro stansiyasının yaxınlığında "Məhsul" stadionuna təyin ediblər.

Azadlıq.info isə dünən məlumat yayıb ki, hakimiyyət da-

irələri rayonlarda mitinq hazırlıqlarına başlayıblar. Bildirilir ki, bündən təşkilatçılar organlarına azı 1500-2000 nəfərin iştirakı ilə referendumda dəstək mitinqlərinin təşkil olunması barədə göstərişlər verilib. Bu məsələdə əsas yükün təhsil sisteminde çalışanların üzərine qoynuluğu deyil: "Artıq bir sıra rayonlarda

□ E.SĘYİDAĞA

Qəbələli mühəndisin proqnozu

Xalid KAZIMLI

Məzuniyyət günlərində yolum Qəbələdən düşməndü. Bir az gəzib-dolaşdıq, Qəbələnin füsənkar təbiətinin safasını duydug, təmiz havasıyla, saf suyuyla qidalandıq.

Gün eyiləndə ölkə jurnalistlarının "ümummilli bacısı" Nazlı xanımla da görüşdük.

Zarafatsız deyirəm, Nazlı xanımın evi ziyyərətgah kimi bir yerdir. Onun qonaqları sırasında öz qohum-əqrəbasından çox Bakıdan gələn jurnalistlər, ictimai feallar var. Bacımız gözəl qəlblü, istedadlı, eqidəli, haqqpərvər, dəyərli insandır.

Nazlı xanımın evində bir ziyanı ilə tanış oldum. Adı Mehdi idi. Mehdi bəy köhnə hərəkatçılardandır, 1992-93-cü illərdə milli istiqlalçı olub. Artıq o, 55 yaşı adayıb. Mehdi bəy ali təhsilli mühəndisdir, təvəzükkar insandır. Nazlı xanımın dediyinə görə, o, elə bir qabiliyyətli mütxəssisdir ki, maşın kəpotunun üstündə çertyoj cızıb ev layihəsi tərtib edə bilir.

Ancaq mən Mehdi bəylə səhbətdə onun fenomenal bir qabiliyyətini keşf etdim. Adam tanidiğimiz, bildiyimiz politoloqlardan da üstün səviyyədə analitikdir. Əyalətdə yaşıyasan, amma dünya siyasetini, qonşu ölkələrin geostrateji istəklərini, məqsəd və hədəflərini, onlara yetişmə yollarını bu qədər dərindən, incəliyinə qədər bilsən - mat qalmalı iş idi.

Səhbət zamanı Avropa və Asiya ölkələrində örnekler gətirməli olurdur, Mehdi bəy men misal olaraq adını çəkdiyim ölkənin ümumi ərazisinin miqyasını və əhalisinin sayını dedikdə, həmin ölkənin əsas iqtisadi qüdrətinin nəyə bağlı olduğunu bildirdikdə, doğrusu, şəşirirdim. Bu qədər rəqəmləri yadda saxlamaq üçün adamda, söz yox ki, riyaziyyatçı qafası olmalıdır və bu, Mehdi bəyde vardi.

Bütün bu qabiliyyətlərinə baxmayaraq, o, bir əyalət müxalifəcisi olaraq (*hərəkətənən əsas iqtisadi qüdrətin nəyə bağlı olduğunu bildirdikdə, doğrusu, şəşirirdim*). Bu qədər rəqəmləri yadda saxlamaq üçün adamda, söz yox ki, riyaziyyatçı qafası olmalıdır və bu, Mehdi bəyde vardi.

Ötən ilin sonunda Türkiye və Rusiya arasında baş verən "təyyarə olayı"nda dünyanın her tərəfində yaşayışın əksər türkəyişlər eyforik bir halda "təyyarəni vurmuşuq, yaxşı elemiş, lazım gelsə, yenə vurarıq" deye pafosluydur. Cümələlər quranda Mehdi bəy birgə çalıştığı insanlara bunun yanlış olduğunu, bu hadisənin və onun nəticələrinin Türkiyəyə baha başa gələcəyini deyib. Ona "heç nə olmaz, mühəq-qəq Ərdoğanın bir bildiyi vardır" deyiblər. Mehdi bəy deyib ki, Rusiya ile düşmənçilik davam etse, Türkiye postsovet məkanında, xüsusilə Rusiya ərazisində şərisiz lider olduğu inşaat sektorunda milyardlarla dollar həcmindəki laiyəhələri itirəcək, trikotaj və aqrar məhsullarının geniş bazarından məhrum olacaq, rusiyali turistlərin hesabına milyardlar qazanan turizm sektorunu çökəcək, ölkə inkişafdan qalacaq, bir neçə il geri düşəcək. Di gəl, ura-patriotizm eyforiyası daha güclü çıxıb, deyiblər, heç nə olmaz.

Mehdi bəy bu fikirdərki, dövlət pafosluydu, hayqırıtlarla, bəlağətli nitqlərlə, emosional tutmalarla idarə oluna biləməz, dövlət soyuq başla, ölçülü-bicili şəkildə, hər şeyi, gəliri-cişəni, ziyani-mənfəti hesablamaqla idarə olunmalıdır. "80 milyon insanın taleyinə cavabdehlik tələb edir ki, dövlət başçısı heç bir halda təkəbbürlü davranışın. "Ərdoğan nə edirse, düz edir yanaşması ilk növbədə prezidentin özüne zərərdir. Bu onu yanlış istiqamətlərə apara bilər" - deyir qəbeləli mühəndis.

Həmsərbətimin fikrincə, Türkiye Rusiya ilə anlaşmala ziyanın yarısından qayıdır və bu ölkənin geləcək inkişafı Rusiya ilə, onun tərkibindən türk xalqlarının konsolidasiyası ilə, onlara səxənətli şəkildə, Avropa və ABŞ Türkiyəni heç vaxt lazımlı bildiklərdən artıq yaxına buraxmayaqlar, onun inkişafını engelləməyə çalışacaqlar.

Bu fikirlər qəbeləli mühəndisə səhbətimizin rezümesidir. O, öz fikirlərini arqumentləşdirmək üçün çoxlu misallar gətirdi, iqtisadi göstəriciləre aid rəqəmlər səsləndirdi.

Cox heyf ki, bu cür ensiklopedik biliyi, dərin analistik təfəkkürü, erudisiyasi olan adamın potensialından istifadə olunmayıb və olumması da gözlənilmir. Əslində dövlət idarəciliyində bu cür mütxəssislər, aldığı məlumatları, cürbəcür informasiyaları beyninin süzgəcindən keçirərək, doğru-dürüst nəticelərə varan şəxslər çalışmalıdır - həm də ən üst səviyyelərdə. Məsələn, hipotetik olaraq düşünmək mümkündür ki, ötən ilin payızında Türkiyənin baş naziri Mehdi bəy olsaydı, ölkə 100 milyard dollar ziyanı düşməzdi.

Gürcüstanda yaşayış 100-dən artıq azərbaycanlı ziyan həbsədə olan sabiq MTN generalı Akif Çovdarovun müdafiəsinə qalxıb. Prezident İlham Əliyevə müraciət ünvanlayan bu şəxslər Akif Çovdarovun Gürcüstanda yaşayışın azərbaycanlılla etdiyi yaxşılığlarından söz açıblar. Onların bu hərəkəti Borçalı kökənlə bir çıx tənmişlərin kəskin etirazlarına səbəb olmuşdu.

Müraciəti imzalayanlardan biri, "Qeyrət" Xalq Hərəkatının sədri Əlibala Əsgərov "Yeni Müsavat" a müsahibəsində A.Çovdarovu niyə müdafiə etməsi və müraciətin pərdəxarsasından danışıdı. Müsahibəmiz önce müraciətə bağlı yaranan yanlış fikirləre aydınlıq gotirdi:

- Bəli, Akif Çovdarovla bağlı edilən müraciətdə mənim imzam var. O müraciətdə ne Akif Çovdarovun cinayətinin bağışlanması istəmişik, ne də törendiyi hər hansı cinayətə görə əvvini. Sadəcə, bölgədə müəyyən şayieler yaranmışdı ki, Akif Çovdarova qarşı türmedə qeyri-qanuni hərəketlər töredilir, müəyyən basqlar var, buna görə rəa ainqəsiyinə baş vurub. Bu səbəbdə də mənim də müraciət ediblər. Müraciətə tanış olan danışan mənə də müraciət etdilər. Müraciətə tanış olan danışan sonra imza atmışam. Nə cinayətkar qorumaq məqsədəm var, nə də onun törendiyi əməllərin əvvini istəyirik. Sadəcə, istəmişik ki, təcridxanada xüsusi nəzarətə götürülsün və bununla da Borçalıda yayılan şayielerə son verilsin. O müraciətin altında yüzdən çox şəxsin imzası var. Mən də burda media sahiblərindən naraziyam. Məsələni kime nə cür lazımdır, o cür işçənlərdir. Guya bu müraciət borçalıların adından yayılıb... Orda məlum imzalar var. Müraciətin mətnini oxuması, orda heç də Borçalı əhalisinin, ziyalisinin adından söz deyilməyib. O 100 imzadan arasında onun qohumları da var, atasını, ailesini taniyanlar da var. Belə, mənim də imzam var. Sizi əmin edirəm, ne yaxından, nə də uzaqdan o generali tanıyırıam. Bir dəfə də olsun onuna üz-üzə gəlməmişəm. Sadəcə, bölgədə yayılan şayielerə əsasən, prezidentə müraciət olunub ki, onun hazırlı davam edən istintaqı nəzarətə götürülüşün. Heç bir cinayətkar qanarayaq nə mən, nə o imza sahibləri müdafiə etmir, onun bağışlanması istəmir. Qanun var, cina-yətkar cəzasını almalıdır.

- Bəs bu müraciətin təşəbbüs karı kim olub? Mətni kim yazüb, sizə kim müraciət edib? Adınız özən planda hallandırılr... - Mənə onun qohumları müdafiə etmişəm. Prosesin təşkilatçılarından deyiləm. Mən imzamı gizlədəsi deyiləm. Amma onu müdafiə etmirməm.

- Qohumlarından özümü xahiş edib belə müraciətin hazırlanması üçün? - Vallah eşimmişəm. Yalan sözü necə deyim? Mən onun özünü yox, atasını yaxşı taniyırıam. Uzun müddət soxozda direktor işləmişdi. Özü ilə yaxından-uzaqdan əlaqəm olmayıb.

- Əlibala müəllim, ortada pul faktoru olubmu? Yəni müraciətin imzalanması, müdafiə işinə qoşulmanız üçün sizə hər hansı pul vəsaiti verilibmi?

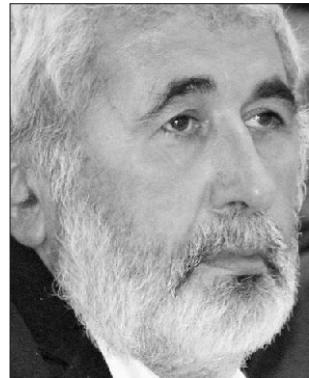

General Akif Çovdarovuh

müdafiəsinə imza atan Əlibala

Əsgərov "Yeni Müsavat" a dənisi

"Qeyrət" Xalq Hərəkatının sədri: "Ayıbdır, bu qədər həyətsizlik edib, adamın üstünə getməzler..."; "Burda bir axiret haqqı, qonşuluq haqqı da var"; "Mən imzamı gizlədəsi deyiləm. Amma onu müdafiə etmirəm"

medallar verib, general rütbəsine çıxaran dövlət heçmi onun yaxşı əməllərini görməmişdi? O medallar ona bədənələrinə görə verilmişdi? Yəni hər şeyi öz adı ilə demək lazımdır.

- Bir faydası olacaqmı bu müraciətin, necə düşünürsəz?

- Yenə də deyirəm. Bizim Azərbaycan dövlətinin daxili işlərinə müdaxilə etmək və cinayətkar müraciət etmək fikrimiz yoxdur. Sadəcə olaraq, Borçalıın bir nümayəndəsi kimi, o müraciət mənə çatana qədər bu barədə gəzən söz-söhbətləri nəzərə alaraq, həmin sənədə imza atmışam. Təqdir Azərbaycan qanunlarınındır. Qanunlar necə el verir, o cür də addım atılacaq.

- Hazırda türmələrdə hüquqları pozulan şorlu sayda Borçalı votəndə var. Necə olur ki, başda da siz olmaqla, yüksək onların hüquqlarını yox, həbsdəki MTN generalını müdafiə edirsiz?

- Qulaq asın... Bu müraciətə Bakıda yaşayan bir ziyanı, bir borçalıda olsun qol çekməyib. Burda yerli əhalidir, qohumdur, tanışlardır, yaxın ətraf, ata-anasını tanıyırlardır. Heç kim də demir ki, onu əfv edin. Sadəcə, deyilər ki, onun işini nəzarətə götürün. "Ay, bütün borçalılların ziyalaları bunu müdafiə edir..." Belə bir söhbət yoxdur. Eloğlumuz Tofig Yaqublu da həbsə düşəndə mənim etirazlarım olub...

- Tofig Yaqublu həbs olundan siz dövlət başçısına belə müraciət etməmişiz... - Dəfələrə biz ona etiraz etdik. Müraciətimiz yox idi... Yox idi, ona görə ki, media sərf etmirdi onu hallandırmak.

- Necə sərf etmirdi? Biz Tofig bəylə bağlı bütün xəbərləri verirdik... - Açıq deyirəm, adlarını qoyma məməyənənə etməyi istəyim. Hərəsi bir adamın adı ilə sayt işlədir. Hər nə varsa, qılıpqashılıqda, öz adı ilə demək lazımdır. Mən imzamı da danıram. Əger mənim bu müraciətin imzalanmasında her hansı maddi maraqlı olubsa, pul almış-

sa, xeyir ola, həmin saytlar bunu hardan biliyər? Ayıbdır, bu qədər həyətsizlik edib, adamın üstünə getməzler. Yalan söhbətləri yazmazlar. Bütün o yazıların altına imza qoylanları Alla-ha həvəle edirəm.

- Yəni peşman deyilsiz belə bir müraciətə imza atdırığınız üçün...

- Deyiləm... Qətiyyən. Hər bir cinayətkarın da hüquq var. Cinayətkardır, qatıldı, canıdır... amma onun da insan kimi hüquqları var və pozulmamalıdır.

- Növbəti dəfə də Akif Çovdarovla bağlı sizə müraciət olunsa, ona imza atacaqsınız?

- Baxır hansı formada müraciət. Eyni sözü tekrarla-ya-tekrarlaya durası deyilik. Vəziyyətə baxacaqış. Yenə də deyirəm: imzamı danıram, imzamda heç bir məkrilik, Azərbaycan qanunlarına qarşı çıxan, Azərbaycan dövlətini aşağılıyam bir maddə görmədim. Sadəcə, bir insan kimi, rengi olan bir ağısqal kimi, onun ailəsini nəzərə alıb, bu müraciəti imzaladım. Burda bir axiret haqqı, qonşuluq haqqı da var.

- O zaman siz Akif Çovdarovla uşaqlıq dostu olmuşuz... Qonşuluq haqqı dediniz, ona görə... - Mən Akif Çovdarovu qabağımdan gəlse tanımaram. Atasını gözlə tənisiyəm. Mən nə o kənddenəm, nə də o rayondan. Sadəcə, mənim gəncliyində o rayonun ağısqalı idi. Məktəb direktoru işləmişdi, sonra sovxozi direktori işləyib. Mənim də onunla münasibətəm olurdu, görüşəndə hal-əhval tuturduq. Amma Akif Çovdarov şəxsən tanımadı, görməmişəm...

- Amma yəqin ki, tutulmazdan önce barəndə yayan xəbərləri izləmisiz... Elmar Hüseynovun qatılı, Aqil Xəlilin döyülməsi... Bunlar, sadəcə, medianın bildikləridir. - Hardasa oxumuşam. Yenə də deyirəm, cinayətkardır. O cinayəti də ört-basdır eləmək istəmirik, cinayətkarın da müdafiəsinə qalxmır. Sadəcə, ona qarşı da qanunlar işləməlidir. Söhbət vardi ki, Akif Çovdarov ainqəsiyinə başqa tətbiq olunur. Yerli ətrafı, qohumdur, tanışlardır, yaxın ətrafı, ata-anasını tanıyırlardır. Heç kim də demir ki, onu əfv edin. Sadəcə, deyilər ki, onun işini nəzarətə götürün. "Ay, bütün borçalılların ziyalaları bunu müdafiə edir..." Belə bir söhbət yoxdur. Eloğlumuz Tofig Yaqublu da həbsə düşəndə mənim etirazlarım...

- Hardasa oxumuşam. Yenə də deyirəm, cinayətkardır. O cinayəti də ört-basdır eləmək istəmirik, cinayətkarın da müdafiəsinə qalxmır. Sadəcə, ona qarşı da qanunlar işləməlidir. Söhbət vardi ki, Akif Çovdarov ainqəsiyinə başqa tətbiq olunur. Yerli ətrafı, qohumdur, tanışlardır, yaxın ətrafı, ata-anasını tanıyırlardır. Heç kim də demir ki, onu əfv edin. Sadəcə, deyilər ki, onun işini nəzarətə götürün. "Ay, bütün borçalılların ziyalaları bunu müdafiə edir..." Belə şayieler olduğu üçün belə müraciət ərzəyə geldi.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Müsavat"

**AXCP sədri Əli Kərimlinin
sabiq müşaviri, Milli Şuradı
ünzü Sahib Kərimli ilə
tanınmış hüquqşunas Aslan
İsmayılov arasında yaranan
narazılıq günlərdə
davam edir. Hər iki tərəf
sosial şəbəkələr və mətbuatda
bir-birilərinin ünvanına
sərt ittihamlar səsləndirilərlə.**

Redaksiyamızın qonağı
olan S. Kərimli ilə hüquqşunasla
olan davası, qarşidan gələn
referendum, ölkə müxalifətinin
hazırkı durumu və digər gün
dəmdə olan məsələlərlə bağlı
söhbət etdi.

- *Sahib bəy, son günlərdə
daha çox Aslan İsmayılovlar
arasında yaranan narazılıqlar
göra gündəmə gələrsiz. Baş
verənlərə səbəb nə oldu?*

- İctimai-siyasi məsələlərlə
bağlı Facebook səhifəmədə bir
status paylaşdım. Prezident İlham
Əliyevin ölkədəki mövcud
durumla yaxından tanış olmaq
fürsəti üçün ictimai-siyasi feallarla
vaxtaşırı təmasına ehtiyac ol
duğunu qabartdım. Orada vur
ğuladım ki, belə bir fürsəti Aslan
İsmayılova, səhv etmirəm, 2005-ci
ilde tanınmışdır. Yarizarafat “hörməti Aslan
müəllim belə bir fürsəti dəyərləndirmədi və ümumən cəmiyyət
belə bir fürsəti əlindən qa
çırdı”, yazdım. Aslan müəllimin
daha çox özündən danışmaq
xasiyyətinin olduğunu da yar
zarafat bildirdim. O, bu məsələdən
kükredi. Saytların birinə
açıqlama verək, məsələyə
məni aşağılamaqla münasibət
bildirdi. Guya onunla görüş
məsi üçün cəhdler etmişəm, o
da məni yaxşı tanımayıb. İkliklə
onunla ölkədəki vəziyyətə,
AXCP ilə bağlı söhbət etmişik.
Aslan müəllim bu söhbətləri
kontekstdən çıxaraq, ele
təqdim etməyə çalışdı ki, guya
onunla görüşməşəm və AXCP
daxilində baş verənlərlə bağlı
ondan dəstək istəmişəm. Ta
mamən olanları təhrif etdi. Gu
ya Aslan müəllime bə qədər si
yasi nüfuzu ola-ola niyə siyasi
partiya yaratmadığı sualını
vermişəm. Mətbuata melum
olən incident (AXCP üzvü ilə
davani nəzərdə tutur-C.A.)
zamanı Aslan müəllim məne
hüquqi yardım edəcəyini bil
di, nömrəsini də yazi. Onun dəstəyini, görüşmək
istəyini, nömrə verməsini
Facebookda ondan fərqli ola
raq faktlarla ortaya qoydu.
Açıqlamadan sonra Aslan
müəllim müzakirələri qısa
müddətə dayandırdı.

- *Bu dərişməda partiya
daşlarıñız daha çox Aslan
İsmayılova dəstək verdilər. Tə
əssüflənmədiniz?*

- Hesab etmirəm ki, cəbhə
çılər Aslan İsmayılova tərəf çı
xıdılardı. Bu xəbəri ilk veren sayt
çox oxunaqlı olsun deyə fərqli
başlıq çıxarımdı: “Aslan İsmayılov
Əli Kərimlinin müavinini if
şa etdi”. Əslində cəbhəçılər Aslan
müəllimlə daha çox dərişmə
maya girdilər. Çevik, həssas
adamlar məsələnin fərqinə
var, kimin səmimi, düzgün old
ığını gördülər. Amma onun
üzərinə yermədilər. Düzgün
danışmadığını bili-bile ona
təpki göstərmədilər. Bildiyiniz
kim, Aslan müəllimin şəhifəsi
kifayət qədər reklam olunan,
müəyyən imkanlar, əlavə fakt
torlar hesabına çoxsaylı üzvü

Milli Şuradı üzvü: 11 sentyabr mitinqi mubarizənin imitasiyasıdır

**Sahib Kərimli: “Xalq kütləvi şəkildə heç zaman
hakimiyəti dəyişməyə qol qoymadı”; AXCP
funksionerindən “Yeni Müsavat”a önəmlə açıqlamalar**

olan şəhifədir. Buna baxmayaraq, onun dedikləri ictimai rəyə
təsir etmedi. İnsanlar həqiqəti
bilər susdular.

- *Referenduma 18 gün qar
ur. Təmsilcisi olduğunuz mü
xalifət olduğucu passiv və mü
qavimət göstərmək iqtidarin
da deyil...*

- Sualınıza bir məsələnin
altıncı cızaraq başlamaq istəyi
rəm. Bizim ölkədə dəyişməli
olan bir sistem var. Hazırkı ida
rəcili sistemi vətəndaşlara
xidmət etmir. Köklü islahatlara
çox ehtiyacımız var. Siyasi ha
kimiyət, prezident özü də
köklü islahatlara ehtiyacın
oldugunu vurğulayır. İqtidar
təmsilcilərinin referendumla
bağlı mövqelerini analiz etsək
görərik ki, onlar bu proses
islahatlara gedən yolda başlangı
c kimi təqdim edirlər. Burada
söhbət ölkə başçısına daha
çox selahiyətlər verməkdən
gedir. Reallıqdan çıxış edərək
razılaşmaliyiq ki, İlham Əliyev
beynəlxalq menecmentliyə
yaxşı bilir, qlobal siyasi oyunc
şdur. Qərbin yanaşması və
bizim umacağımız nüansından
çixış etsək, Qərb bu referen
dumu təqdim etməli idi. Amma
əksini görürük. Region dövlət
ləri ilə də heç bir problem ya
şanır, əksinə, çox yaxın əla
ğeler mövcuddur. Bu mənada
biz realıqları unutmamalıyıq.
Bu gün İlham Əliyev global və
beynəlxalq güc mərkəzləri tə
rəfindən ciddi dəstəyə malik
dir. Şəxsi bacarıqları, geosiya
si vəziyyət buna şərait yara
dib. Etiraf etməliyik ki, İlham
Əliyevin hökumətdən ayrı cə
miyyət daxilində böyük reytinqi
var. Öləkənin daxilində təbii
ki, ciddi narazılıq var. Amma
məyyən imkanlar, əlavə fakt
torlar hesabına çoxsaylı üzvü

narazılıqlarını ənənəvi şəkildə
ifadə edirlər: “Özü yaxşıdır, et
rafi pis”. Cəmiyyətdə bu fikir
aparıcıdır. İnsanlar ölkə rəhbə
rinin şəxsinin yox, ətrafinın də
yişməsini ifadə edirlər. Bu mə
nada, İlham Əliyev xarici və
daxili faktorları öz lehine çevir
məyi bacarıb. Referenduma
cəmiyyətin ciddi etirazı yox
dur. Daha çox sosial problemlər
in həlli tələb olunur. Ölkə
prezidenti öz daxili, şəxsi, beyn
əlxalq nüfuzuna arxalanaraq,
hətta hakim komanda daxilindəki
bəzi qrupların ziddinə
gedərək, bu referendumu real
laşdırmaq üzərdir. Müxalifət
olan bizlər ortaya alternativ
struktur, fərqli baxış qoya
bilədik. Artıq iki aydır bu proses
gedir, amma müxalifət ortaya
real nəticə qoya bilməyib. Yal
nız ortada Müsavat Partiyasının
təşviqat qrupu yaratmaq
cəhdidən Milli Şuradın mitinq
qərarı var. Bundan o tərəfə
gediləcək bir addım müəyyənləş
məyib.

- *Sizin üzvü olduğunuz qu
rum referendumu boykot, Mü
savat isə iştirak qərarı verdi.
Sizə, hansı doğru idi?*

- Müsavat, partiya, müxalifət
olmaq öhdəliyindən doğan
real struktur fealiyyətini ortaya
qoymaq istəyirdi. Buna normal
yanaşmaq lazımdır. Əvvəldən
nəticəsində bildiyim prosesləri,
həmin proseslərə qədər gedən
oyunları təhlil etməkən uza
ğam. Mesələyə çılpaq baxmağı
xoşlayıram. Referandum keç
riləcək, nəticələr təsdiqlənə
cek. Bundan sonra biz necə et
məliyik, yaxud necə fəaliyyət
göstərməliyik ki, cəmiyyət bun
dan faydalansın? Hazırda bu
nun ətrafında çalışmalıq. Ha
kimiyət bu gün fərqindədir ki,
bu idarəetmə ilə davam edə bil

**“Hakimiyətin adamı sayılan
Tağı Əhmədovun qılıncının
dalı-qabağı kəsəndə MTN
generalı ondan 3 milyon alıb; heç
kəsə dərdini belə deyə bilməyib”**

məyəcək, mütləq dəyişikliklər
getməlidir. Bu, pozitiv fakt kimi
çiqıymətləndirilməlidir. İndiki si
tuasiya üçün bunu uğur say
maliyiq. Elə etməliyik ki, ha
kimiyət gerçək dəyişikliklərə
getsin. Heç nədən çekinməyə
cəm. Kiminə mövqeyində də
yişilik var deyə onunla yaxın
ola bilmərəm, yaxud kiməse
“satqın” deyə bilmərəm. Hər
kəs ölkədə yeni bir sistem ar
zulayır, amma yanaşmalar
fərqlidir. Çalışmalıyiq ki, hökü
mətin də islahatlara meylli ol
duğub dönmədə fərqli yanaş
maları olan insanları bir araya
yığaq. Əks halda, insanlara
satqın damğası vuracaqsa,
real işimizin hakimiyəti hədəf
götürmək olduğunu düşünəcə
yiksə, heç nəyə nail ola bilmə
yəcəyik. Reallıqla barışmaq la
zımdır. Divara kelle atmaqla
onu uşurmaq olmaz. Bu gün

əleyhine olan qruplar var.
Onlar daim maraqlıdları ki, cə
miyyət içerisinde belə bir fikir
formalaşın ki, ölkədə dəyişik
lik yalnız hakimiyətin getmesi
ile mümkündür. Həmisi də
şünüşmə ki, ölkədə real siya
si dəyişikliklər üçün istənilən
şəxslə əməkdaşlığı getmək la
zımdır. Nə zamansa kiminə ki
mə münasibəti pis olubsa, biri
o birinin partiyasından gedib
sə, keçmişdə şəxsi münasibət
ler pis olubsa, bu anlayışların
mənə heç bir aidiyəti yoxdur.
Cəmiyyət artıq bù dedi-qodlu
lardan bezib. Pafoslu danişm
ram, “xalqım”, deyə xitab etm
rəm. Amma hər kəs fikirləşmə
lidir ki, bu ölkədə islahatlara
ehtiyac var. Müsahibənin əv
əlində dediyim kimi, bu real
lıqlar hazırlıda yoxdur. Biz bu re
alliqla üz-üzəyik ki, bu hakimiy
ətin rəhbərliyi davam edəcək.

Biz İlham Əliyevin cəmiyyətdə
şəxsinə hədəf almadan, dəyi
şilik, islahatlara arzu edən, ölkə
sini fərəvan görmək istəyən,
xarici keşfiyyata bağlı olmayan
bütün insanları bir yere toplaya
bilecek mekanizm yaratmali
yiq. Xilasımız yalnız burdadır.

- *Ölkə müxalifətinin birli
yi yenə alınmadı. Əvvəller
AXCP Müsavatla əməkdaşlı
ğa cəhd edirdi, indi də Əli Kə
rimli Müsavatın istəyini geri
çevirir. Müxalifə liderləri bir
likdən nə üçün qaçırlar?*

- Bu gün neinki müxalif
partiyalarının, bütövlükdə cə
miyyətini bu birləşmə böyük eht
iyacı var. Konstruktiv müxalif
birliliyin olmasına cəmiyyətin ist
əyidir. Bu cəmiyyət ənənəvi ra

dikal yanaşmalarımızı, hak
imiyəti birbaşa hədəfə alan,
hakimiyət dəyişikliyini təşvi
qıdan fealiyyətləri təqdir etsey
di, bu zamana qədər bizi des
tekləyərdi. Çoxsaylı imkanlar
bu illər ərzində olmuş, mitinqlər
keçirilmiş, mitinqlər böyük
yərəyə ayrılmış, amma heç za
man böyük xalq dəstəyindən
söhbət getməyib. Xalq kütləvi
şəkildə heç zaman hakimiyəti
dəyişməyə qol qoymadı, bu im
kənə müxalifətə vermedi. Bu gün
AXCP-Müsavat münasibətləri,
Müsavatın 11 sentyabr mitinqinə
dəstək verməklə bağlı Divanın qəbul
etdiyi qə
rar, bununla bağlı gedən müza
kirələr əsində xoş görüntü de
yil. Kim bu mübarizəni özəllə
dirib? Kimdir o qəhrəman? Bu
ölkədə elə bir qəhrəman yox
dur ki, çıxb desin, İlham Əli
yev, səni hədəf alıram və sənin
hakimiyətinə son qoymam. Burada
söhbət mübarizənin imitasiyasından
gedir. Bu zamana qədər iqtidat
siyaseti, demokratianı imitasiya
edirdi, müxalifə mübarizə aparırdı,
xalq proseslərə qoşulmurdı,
gələn neft gəlirlərindən hərəyə
bir az çatırdı, hər kəs de başını
aşağı salıb çörəyini qazanırdı.
Amma yaranan yeni şərait ha
kimiyəti imitasiya xəttindən
imtina etməyə məcbur etdi; bir
mənada siyasi fealiyyətləri ya
saqladı, vətəndaş cəmiyyətinin
üzərinə yerdi, islahatlardan olma
sa da, real islahatlardan iradəsin
ortaya qoyma başlıdı. Amma müxalifət
imitasiyasından gedir. Bu zamana
qədər iqtidat siyaseti, demokratianı
imitasiyasından adlanırdı. Xalq
gələn gəlirlərdən məhrum ol
du, nəticədə içerisinde etiraz
yarandı. Amma etirazı cəmiyy
ətə yənsidəcə, onu hərəkat
halına gətirəcək, cəmiyyətdə
ortaya bir proses qoya bileyik
qüvvə yoxdur. Bunlar re
alliqlərdir. 11 sentyabra təyin
olunmuş mitinq də mübarizə
nın imitasiyasıdır. Hami bilir
ki, hökumət referendumu sıfır
problemle keçirmək istəyir.
Əks halda, Müsavatın təşviqat
grupu qeyde alınır. Böyük
əhtimalla 11 sentyabr mitinqin
nə icazə verilməyəcək. Görün
tubundan ibarətdir.

(davamı gələn sayımızda)

□ Cəvənşir Abbaslı
Fotolar: Məhəmməd
TURKMƏNINDİR

Türkiye liderleri Birleşmiş Ştatlardan Türkiye'deki 15 iyul hərbi çevriliş cəhdində əli olmadığı düşünür. Bunu sentyabrın 6-da ölkənin baş nazirinin müavin Numan Kurtulmuş deyib. "The New York Times" qəzeti yazıcıları, bu açıqlama Türkiye'de ABŞ-in həmin çevriliş cəhdində bağlılığını dair bu ölkədə müxtəlif nəzəriyyələrin yayıldığı bir məqamda verilib.

N.Kurtulmuş Türkiye xalqının bir gözəltisini də dile getirib-ABŞ Fətullah Güleni Türkiye'ye ekstradisiya etsin: "Bilirik ki, bu, vaxt aparacaq. Bu, siyasetçilərin deyil, ədliyyə sisteminin işidir".

Baş nazirin müavininin sözlerine görə, Türkiye ədliyyə rəsmiləri ABŞ-dakı həmkarlarına 80 qutu fayl göndəriblər, həmin fayllarda Gülenin çevriliş cəhdində bağlılığını göstəren informasiya var. Buna görə de Gülen Türkiye'ye ekstradisiya olunub mühakimə edilməlidir: "Bu, zamanın deyil, niyyət məsələsidir. Amerikalı müttəfiqlərimiz Türkiye demokratiyasını dəstəkləmək yönündə aydın niyyətini görmək istərdik".

Məqalədə vurgulanır ki, çevriliş cəhdindən derhal sonra Türkiye liderlərinin nümayiş etdirildiyi qəzəble müqayisədə N.Kurtulmuş xeyli mülayim dənişib. Ölkənin bəzi rəsmiləri Birleşmiş Ştatlardan həmin cəhdin arxasında durmasına inandığını dələ getirib. Obama administrasiyası isə bunu qətiyyətlə təzkib edib.

N.Kurtulmuş bu iddialara bağlı deyib: "Rəsmi mövqeyimiz aydın: ABŞ rəsmilərinin dövlət çevriliş cəhdini dəstəkləməsinə heç bir səbüt yoxdur. Belə bir şey olsayıdı, bizi öncədən xəbərdar edərdilər". Onun sözlerinə görə, çevrilişçilər özərini o qədər məharətlə gizlədiblər ki, çox güman, öz araladında gizli şəbəkələri olub.

ABŞ qəzeti qeyd edir ki, son vaxtlar Amerika Türkiye ile əlaqələri nizamlamağa çalışır. Öten bazar günü prezyident Barack Obama Çinə G-20 sammiti çərçivəsində türkiyeli həmkarı Erdoğanla görüşüb. Obama dəhşətli çevriliş cəhdində əli olanların məsuliyyətə cəlb edilməsində Amerikanın yardımını vəd edib.

Politoloq Qabil Hüseynli isə "Yeni Müsavat" açıqlamasında bildirdi ki, Numan Kurtulmuşun bu açıqlaması Türkiye-ABŞ münasibətlərinin yaxşılaşacağınnan anonsudur. Türkiye iqtidarı ABŞ-la münasibətləri normallaşdırmaq mövqeyinə gəlməsi müsbət hadisədir və qardaş ölkənin maraqlarına uyğundur: "Mən ilk vaxtdan sizin qəzətə açıqlamanda demişdim ki, 15 iyul hərbi çevriliş cəhdinin arxasında ABŞ dursayıdı, vəziyyət, sonluq tamam başqa cür ola bilərdi. Bu işin arxasında Amerika durmadığı üçün möglübət yətə ugradı: ABŞ-la münasibətlərde Türkiye çox ehtiyatlı olmalıdır. NATO üzvü kimi, dünyadan ən qüdrətli dövləti kimi, vaxtılı Türkəni SSRİ təcavüzündən qorumuş bir ölkə kimi ABŞ-la münasibətlərə ciddi dıqqət verilməlidir. Türkiye hökuməti artıq bunları nəzəralaşır və münasibətləri düzəlməye doğru yönəldirsə, müsbət

qiymətləndirilməlidir. Çinə G-20 görüşündə ABŞ prezidenti Barack Obama ilə Türkiye prezyidenti Rəcəb Tayyib Erdoğanın apardığı danışıqların nəticə verməyə başlığı söyləmək olar. İki ölkə arasında münasibətlərin yaxşılaşdırılması ilə yanaşı, IŞİD-in paytaxtı olan Rakka üzərinə hücum əməliyyatının birgə aparılması haqqında razılaşma əldə edilib" lətməsə yaxşı olar. Çünkü en çətin vəziyyətlərdə Türkənin en yaxın müttəfiqi ABŞ olub. Çok sevinirəm ki, IŞİD-e qarşı mübarizədə nəhayət ABŞ-la fəaliyyət birliyi əldə edilib. Bu hadisə ABŞ-la Türkənin münasibətlərinin en azından əvvəlki vəziyyətə yaxınlaşmasına getirib çıxara bilər və belə o zaman Fətullah Güleni də almaq mümkün oldu".

Politoloq vurğuladı ki, ABŞ-ı Türkiye'deki 15 iyul "darbe"sinin təşkilatçı adlandırılmasa Güleni almaq mümkün deyil. Bunu, görünür, hökumət artıq özü üçün dəqiqləşdirib: "Gülenin geriye qaytarılması məsəlesi sərf hüquqi məsələdir, siyasi məsələ deyil. Onun tevhil verilməsi yalnız məhkəmə qərarı ilə mümkün olara bilər. Gedib yaxşı vəkillər tutmaq, sübutlar təqdim etmək və məhkəməni udmaq lazımdır. Bu yolla Güleni almaq olar. Siyasi yolla münasibətləri pisləşdirəcək fikirlər iş-

□ Etibar SEYİDAĞA

Ərdoğan-Putin barışlığında Abbas Abbasovun rolu olub?

Baş nazirin sabiq birinci müavini barədə yayılan xəbər sərt etiraz doğurdu

Türkiye-Rusya barışlığında baş nazirin sabiq birinci müavini Abbas Abbasovun da rolunun olduğu barədə iddia ortaya atılıb. "Rossiya 24" telekanalının yaydığı xüsusi reportajda türkiyeli iş adamı Cavid Çağlar deyib ki, barışq prosesində rolu olanlar arasında Abbas Abbasov da var.

Qeyd edək ki, Rusyanın dövlət medialarında bu barışqın məhz Türkənin israrlı rıcaclarından sonra baş tutduğuna dair müxtəlif materialların dərci ara vermir. Teşviq edilən əsas ideya budur ki, məhz "səhvini başa düşüb peşman olan Türkə başçısı əziz hörmetli dostu Vladimirin ayağına gəlib". Təhlilçilər bunu onunla izah edirlər ki, Rusiya cəmiyyətinin millətçi-vətənpərvər kəsimi bu barışqdan, "Ərdoğanın lazımlıca cezalandırılmamasından" narahi qalıb.

Bundan əvvəl isə Türkə-Rusya barışq missiyasında Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayevin oynadığı rol Putinin özü təsdiq etmişdi. Eyni zamanda Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin de Rusya-Türkə münasibətlərinin düzelməsi üçün ciddi cəhdlərde bulunduğu barədə xəbərlər dəfələrlə yayılıb.

Reportajda Çağların özü də keçmiş SSRİ-dəki dostlarıni xatırlayıb və onların arasında sabiq prezident Heydər Əliyevin de adını çəkir. Lakin konkret olaraq bu missiyada Azərbaycanın hər hansı bir rol

oynadığını dələ getirmir.

Maraqlıdır ki, Azərbaycandakı bir sıra internet portalları iki gündür yuxarıda qeyd olunan açıqlamani əsas götürürək Abbas Abbasovun təbliğatını aparıb.

Yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev isə hesab edir ki, Ərdoğanla Putinin barışmasına Abbas Abbasovun rolunun olması barədə deyilənlər qeyri-ciddi səhəbdərdir. Çünkü Türkiye-Rusya münasibətlərinin düzelməsi üçün titanik səyələr, bir də zamanın və şəra-

itin yetişməsi lazımdır: "15 iyul hərbi çevriliş cəhd Ərdoğanı daha ciddi düşünməyə vadar etdi. Qərb ölkələrinin çevrilişdə əlinin olması ehtimalı Ərdoğanı qürurla siyaseti qarışdırıbmamağa və daha müdrik düşünməyə sövq etdi.

Nəticədə Rusiya ilə barış yarandı. Diger sübut isə hazırlıda Türkiye iqtidarı Misir və Suriya ilə də münasibətlərinin yaxşılaşdırmaq üçün səy göstərməsidir. Ərdoğanla Putinin barışmasında Azərbaycan və Qazaxıstan prezidentlərinin

şəxsi təşəbbüslerinin də təsiri oldu. Ona görə ki, iki ölkə arasında münasibətlərin pis olması onlara bəzi addımlarında ehtiyatlı olmayı xatırladırdı. Hər ölkə prezidentində bununla bağlı, daha doğrusu, nəyi edib-ətməməkə bağlı tərəddüdlər yaranırdı. Onlar da ciddi səyələrə barışda rol alırdılar. Dediymə burdur ki, Abbas Abbasovun bu qədər ciddi bir işdə dövlət təmsilciliyi olma-yola-olmaya böyük rol alması inandırıcı deyil. Həmçinin bu tip məlumatın yayılması Abbas Abbasovun özünə də ziyanlıdır. Çünkü iqtidar bu rolin Azərbaycan prezidentinə aid olduğunu deyir. Abbas Abbasov Rusiya ilə Türkənin dostlaşması üçün 7 ay əziziyət çəkibmiş. Putinlə Ərdoğanın "G-20" sammitində yanaşı şəkil çəkdirməsi üçün dayanmadan çalışıb. Bütün bunlara gələnlərənən başqa ne ad vermək olar? Nə var indi dənişməngələr? İndi Rusiya ilə Türkənin barışb. Münasibətlər çox yaxşıdır. Bu adamlar özlərinə "xal qazanmaq" eşqına düşübərlər. Təbliği yayanlar unudurlar ki, qardaş ölkənin rəsmi şəxsləri Türkiye-Rusya münasibətlərinin normallaşması üçün iki şəxse-Azərbaycan prezidenti cənab İlham Əliyev və Qazaxıstan prezidenti cənab Nursultan Nazarbayev təşəkkür elan ediblər".

□ Etibar SEYİDAĞA

Leğ edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nəzirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq rəisi, həbsdə olan general-major Akif Əvdarov "Bakı Metropoliteni"nin sabiq sadri Tağı Əhmədovdan 3 milyon manat alıb. Bu haqqda yayılan məlumatlardan belə aydın olur ki, hazırda həbsdə olan Akif Əvdarov vəzifədə olarkən Tağı Əhmədovdan 1 milyon manatlıq "hədiyyə" istəyib.

O dövrde "Bakı Metropoliteni"nin rəisi olan T. Əhmədov isə əzazıl generalın sıfırmasını cavabsız buraxıb. Həngamədə bundan sonra başlayıb - T. Əhmədov və ətrafi baredə araşdırılara başlanılıb. T. Əhmədovun özünün, metrada işləyen qardaşı oğlu Şövqi Tağıyevin və digər qohumu Elşən Tağıyevin (Tağı Əhmədovun qardaşı oğlanları) istifadəsində olan telefon nömrələri qanunsuz olaraq diniñənilib. Bu işdə A. Çovdarovun təşşürələrini MTN-in Monitoring Xidmətinin sabiq rəisi, general-major Teymur Quliyev, həmin xidmətin əməkdaşları Anar Şiraliyev və Fərhad Atayev yerinə yetirib. Diniñəmələr zamanı lazımi məlumatlar əldə edildikdən sonra idarə rəisi Rəsul Rəsulov T. Əhmədovla görüşüb. Ona rəhbərliyin mesajını çatdırıb. R. Rəsulov metropolitenin şəhər MTN-də daxil olan şikayətlər əsasında onu hebs edəcəkləri ilə hədələyib. Bunların baş verməməsi üçün isə T. Əhmədovun 3 milyon manat verməsini istəyib. Sabiq metropoliten rəisi bu tələbi də redd etib. Bundan sonra T. Əhmədovun qohumları olan Elşən və Şövqi Akif Çovdarovun göstərişi ilə saxlanılıb. Onlara MTN-də fiziki təzyiq olunub, döyrək işgəncələr verilib. Onlardan T. Əhmədovun əleyhinə ifadələr almağa çalışıblar. Elşən Tağıyev MTN-dən ağır kəllə-beyin travması diaqnozu ilə Mərkəzi Klinikaya yerləşdirilib.

Tağı Əhmədov və yaxınları Akif Çovdarovun MTN-dəki "təmizləmə"lərdən sonra qandallığından öyrənib prokurorluğaya yollanıblar. Onlar başlarına getirilən müsibətlər haqda

Tağı Əhmədov 40 il yeməyi puş yığıbmış - nonses

Tanınmış hüquqşunas sabiq rəisin əmək haqqı yalanından danışdı

Tağı Əhmədov

şikayətlərində geniş yazıblar. Maraqlı situasiya da bu şikayətlər əsasında başlanan araşdırımlar zamanı yaranıb. İstintaqdə Tağı Əhmədov 3 milyon dolları haradan almış suali ilə qarşılaşıb. Sabiq rəisi deyib ki, həmin pulu 40 il işləyib və yihib. Bilinən odur ki, Tağı Əhmədov 40 il yeyib-içməsə, toya-nışana getməsə idi belə, bu qədər pulu toplaya, yişa bilməzdi.

Qeyd edək ki, Tağı Əhmədov özü AzadlıqRadiosuna müsahibəsində maaşının 890 manat olduğunu deyib: "Ancaq 40 ildir metropolitendə işlədiyimə görə əlavələr var, onu alıram, "Fəxri dəmiryolçular" kimi əlavələr var, bir də üstəliklər var, onu alıram. Yəni təkcə 890 manat deyil, bundan bir qədər artıq pul alıram. Amma sırf maaşım 890 manatdır". Tağı Əhmədov həmin layihədə sualları cavablandırarkən metropoliten ərazisindəki ticarət obyektlərindən metronun hesabına ayda 70 min manat köçürüldüyü, bundan "bir qəpik də" vergi vermədiyini və pulun hamısının metronun xərclərinə sərf olunduğunu deyib. Tağı Əhmədov ilk əmək fəaliyyətinə 1965-ci ildə "Bədəamlı" zavodunda fehə kimi

başlayıb. 1970-1994-cü illerde "Bakı Metropoliteni"nin tunnel qırğuları və yol xidmətində tunnel fehəlesi, böyük tunnel ustası, distansiya rəisi, 1994-1998-ci illərdə tunnel qırğuları xidmətinin rəisi işləyib. 1998-2014-cü illərdə "Bakı Metropoliteni"nin rəisi vəzifələrində çalışıb.

Aslan İsmayılov qeynarinfo.az-a bildirib ki, bizim ölkədə nəinki metropoliten rəisinin, prezidentin belə əmək haqqı özü boyu yişilsə, 3 milyon etməz:

"Bu, yalandır. Əmək haqqı ile Azerbaycanda heç kim 3 milyon sərvət toplaya bilməz. Bunlar hamısı korrupsiya yolu ilə qazanılmış pullardır. İndi siz təsəvvür edin ki, Tağı Əhmədov bu ölkə məmurları içərisində dağıdanlar siyahısında deyil. Görün, dağıdanların nə qədər sərvəti var?"

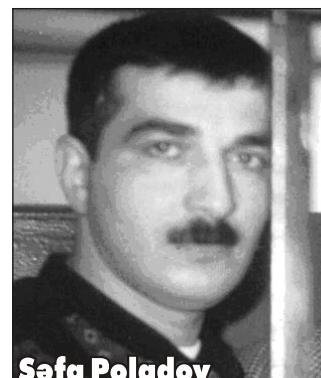
Aslan İsmayılov deyib ki, Tağı Əhmədovun Akif Çovdarova 3 milyon manat verməsi sübut olunsa, o, həbs edilə bilər: "Bunu sübut etmək üçün Bakı Hərbi Məhkəməsinə göndərilib. Yaxınlarda bu iş üzrə məhkəmə araşdırması başlanacaq. Tağı Əhmədovla yanaşı digər məmurların da iş üzrə zərərçəkən kimi ifadə verəcəkləri gözlənilir.

reisliyi dövründə onun "yeraltı dünyaya" dəki qaranlı işləri haqqda çox yazılıb. Bu gün sədri olduğu Yeni Azərbaycan Partiyası Yasamal rayon təşkilatının binasını da onun vəzifədə olarkən tikdirən qədər haqda xəbərlər vardi. Bildilirdi ki, həmin binanın tikintisi üçün Tağı Əhmədov 2 milyon manat xərcləyib. Belə aydın olur ki, eksər məmurlar kimi Tağı Əhmədov da reisliyi dövründə təkə özünün deyil, Eldar Mahmudovun, onun komanda üzvlərinin de şəxsi kassasını doldurub. MTN-de məlum "təmizləmələr" başlayıdan sonra isə istintaqa ifade verən məmurlar sırasında Tağı Əhmədov tək deyil. T. Əhmədov bu ilin məyində istintaqdə ifade verib ve Akif Çovdarovla üzleşdirilib. Ondan əvvəl isə aprelin 22-də A. Çovdarov Səbəyəl rayonunun keçmiş icra hakimiyyəti başçısı Mübariz Məmmədovun qardaşı, Binaqadı belədiyyəsinin keçmiş sədri, həbələ Səbəyəl Rayon icra Hakimiyyətinin hüquq şöbəsinin indiki rəhbəri Hafiz Aberkatovla üzləşdirilib. Həmin şəxslərin adı Çovdarov və MTN-dəki müteşəkkil cinayətkar qruplaşmanın içinde zərərçəkən kimi keçir. Çünkü Çovdarov onlardan hədə-qorxu və təhdid yolu ilə iri mebleğlərdə pul qoparıb.

Ariq A. Çovdarov və onun təbeçiliyində işləmiş 3 idarənin rəisinin işi üzrə istintaq yekunlaşaraq baxılması üçün Bakı Hərbi Məhkəməsinə göndərilib. Yaxınlarda bu iş üzrə məhkəmə araşdırması başlanacaq. Tağı Əhmədovla yanaşı digər məmurların da iş üzrə zərərçəkən kimi ifadə verəcəkləri gözlənilir.

□ E.HÜSEYNOV

Keçmiş "OMON"çuların məhkəməsi başlayır

Elçin Əmiraslanov

Arif Kazimov

Elçin Əmiraslanov

dan onların cəzaları ömürlük cəza ilə əvəzlənib. "OMON"çularla bağlı 2004-cü ildə təkrar məhkəmə keçirilsə də, onlar haqda qanunsuz silahlı birləşmələrdə iştirak, dövlətə xəyanət ittihamları dəyişdirilməyib.

Qeyd edək ki, Elçin Əmiraslanov, Səfa Poladov və Arif Kazimovun barəsində ölüm hökmü çıxarılb. Sonra

Başbarmاقın işaretisi və ya Qarabağ üçün gözlətilər...

Hüseynbala SELIMOV

Bir-iki gün idi ki, diqqət Böyük 20-lərin Çinə keçirilən toplantıda idid. Dünya təhlilçiləri Rusiya və ABŞ presidentlərinin dialoqunu gözləyir və bu temaslardan Suriya problemi üçün hansı qənaətlərin hasil olacağını təxmin etməyə çalışırıldı.

Bizim diqqətimiz isə Rusiya və Türkiye presidentlərində idid. Bir tərəfdən bir - iki ay bundan əvvəl başlamış Rusiya-Türkiyə dialoqunun daha hansı detallarla tamamlanacağının başa düşməyə cəhd edir, o biri tərəfdən isə Qarabağ problemi üçün daha hansı işaretərin ola biləcəyini tutmaq istəyir və diqqətimizi çoxsaylı yerli və ecnəbi xəbər kanallarından əsirgəmirdik...

Demirik ki, gümənşələrimiz tamamilə doğruldu. Yox, Suriya məsələsində bu dəfə də ciddi irəlileyiş olmadı, ABŞ-la Rusiya razılışa bilmedilər. Bu isə o deməkdir ki, Suriyadakı cəhənnəm hələ bir müddət də davam edəcək. Bu gün bütün təreflərin yalnız bir siyasi vektoru - İŞİD-ə münasibəti demək olar ki, eynidir. Qalan məsələlərdə isə Suriya tamam cəngəllikdir!..

Bəli, burada hər bir münaqış vektorunu bir dövlət himayə edir. ABŞ müxalifet qüvvələrini və kurd yaraqlarını, Türkiyə müxalifet qüvvələrini, Rusiya ilə İran isə hökumət qüvvələrini öz qanadı altındaca saxlayır və onlara dəstək verir. Nəticədə, bu əzabkeş, bəli, əzabkeş ölkədə hamı bir-biri ilə vuruşur. Bəlkə də bir neçə il bundan önce B. Əsədə daha etibarlı teminatlar və ya məqbul şərtlər təqdim etsəydi, indi her şey başqa cür ola bilərdi. İndi isə geccid... Əsəd ölkəni elə vəziyyətə salıb ki, o qədər qan töküb ki, çətin ki, bundan sonra ona hansıa teminatlar verilsin. Fəqət, başqa yol da yoxdur, Suriya bu gün əsl cəhənnəm olmaqla bahəm, həm də bir dalandır, labirintdir. Bir şey aydınlaşdır ki, əbədi olaraq bəla davam edə bilmez və bu durdan mütləq bir çıxış olmalıdır.

Düzdür, böyük dövlətlər hələ bu xüsusda bir razılığa gelə bilmir və öz aralarında konsensus yarada bilmirlər. Ele toplantıda da ilk bəd möjdələrindən biri də bu oldu ki, ABŞ-la Rusiya razılığa gelə bilmədilər.

Açıqını deyək ki, Rusyanın müdaxiləsi problemi bir az da qəlizləşdiridir və onu dalana getirib çıxarıdı. Əsəd artıq künçə sixləşmişdir və belə məqamda Rusiya peydə oldu. Şimal ölkəsi niye belə etdi? Onun uzaq Suriyada nə işi vardi? Siyasetdə bir problemi unutdurmağın yolu başqa bir problem yaratmaqdır. Rusiya da Ukrayna problemini unutdurmaq və arxa plana keçirmək üçün Suriyaya müdaxilə etdi. İndi təsəvvür edin, xəber jurnalıständır önce deyirlər ki, ABŞ və Rusiya diplomatları Suriya məsələsini müzakirə edib. Axırda könlüslüz - könlüslüz qeyd edirlər ki, təreflər Ukrayna problemine de toxunub...

Günün gerçəkliliyi budur... Təbii ki, belə gerçəlik böyük dövlətləri elə də andışələndirmir, çünki toplar çox uzaqlarda atılır. Amma bu gün demək olar ki, Suriya əsl əreb Yuqoslaviyadır və bölgə məharibənin şiddetinə görə keçmiş Yuqoslaviyadan yalnız onunla fərqlənir ki, Avropada deyil, Yaxın Şərqdədir...

Fəqət, nə etmek olar? İndi üçün demək mümkündür ki, bu məharibənin alovları hələ bir xeyli sələlənməkdə davam edəcək. Bir qədər əvveldə Türkiyə - Rusiya presidentlərinin görüşü xüsusi diqqətdə saxladığımızı dedik. Ən azı zahiri detallar belə deməyə əsas verirdi ki, iki ölkə arasında dialoq intensiv şəkildə inkişaf edir. Təbii ki, bunun bir istiqaməti də Suriya problemidir. İndi Türkiyə burada çox uğurlu hərbi əməliyyatlar keçirir ki, onlar Rusyanın da diqqətini özünə çəkmək iqtidarıdadır. Di gel, bizim bir problemimiz də var - bu, da Qarabağdır...

Fəqət, əvvəlcə onu deyim ki, media üçün şəkil çekdirək Rusiya və Türkiye presidentləri yanaşı dayanmışdır. Üstəlik, R.T. Ərdoğanın başbarmaq ilə "əla" işaretini göstərməsi də diqqətdən qaçmadı. Amma bu detallara baxmayaraq yenə de bir sual qaldı: Qarabağla bağlı nəsə bir işə oldu? Düşünürük ki, ciddi bir məsələ olsayı bu, ən azı metbuat konfranslarında ifadə olunur və əksini tapardı...

Xüsusən də bir məsələ maraqlı idi ki, R.T. Ərdoğan Sankt-Peterburqda Qarabağ probleminin həllinə yardımçı olmaq üçün Bakı-Ankara-Moskva formatının yaradılmasını təklif etmişdi. Üstəlik, yeni Rusiya planında və ya başqa cür deyildiyi kimi, "Lavrov-Putin planı"nda Türkiyədə xüsusi yer ayrıldığı bildirildi...

Təbii ki, 20-lərin Çinə keçirilən toplantıda bütün bunlar işarələr axtardı. Demirik ki, gözəltərəmiz doğruldu. Amma hesab edirik ki, bu görüşdə hətta Ərdoğanın başbarmaq ilə "əla" işaretini göstərməsi də Yerevan üçün kifayət qədər dilxorçuluq yaranan məqamdır...

Ən azı ona görə ki, Türkiye ilə Rusyanın münasibətlərinin normallaşması Bakının mövgələrini yetərinə gücləndirir. O ki qaldı daha aşkar işarələrə, belə zənn edirik ki, onları da çox gözəlmək lazımlılaşır. Hesab edirik ki, bunu proqnozlaşdırmaq qeyri-adı bir siyasi intuisiya və yaxud da fəhm tələb etmır...

Yun projesi

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Rəhbərlik rayonlarda icra başçılarını xarici investor cəlb eləməyə çağırınan günün səhərisi dəha 3 iri xarici şirkət Azərbaycan bazarını tərk etdiyini bildirdi. Bunlardan biri neft-qaz sənayesinə, o biri yeyinti, ərzaq məhsullarına aid idi, üçüncü isə vaxtılık ölkəmizdə maşınqayırmadan tutmuş ticarətə qədər hər işə burun soxmuşdu.

Gəmi batanda onu birinci siçovullar tərk edirlər. Bilmirəm bu nə dərəcədə doğru informasiyadır - heç batan gəmini canlı olaraq görmədim. Bizim regionda gəmi batanda onu birinci kapitan, şturman və bosman tərk edir. Özü də camaati ayaqlayaraq. Başlı başını saxlasın - el müdürükliyimiz belə əsaslandırmışdır.

Ümumiyyətə, fikir versəniz bizdə istənilən alçaqlığa el müdürülli, ağsaqqal fikri ilə dayaq tapmaq olur. Misal üçün, öz aləmində eşənlənən, xalqa, cəmiyyətə nifretlə yanaşan mizantroplarımızın sevimli şüarı budur: "El üçün ağlayan göz kor olar". O fikri vaxtılık deyən ağsaqqalın bəlkə də belə çirkin məqsədi olmayıbdır, ancaq kimdir bunu düşünən?

Ölqərəz, normal iqtisadi mühit olmadığından hamı burdan qaçırm, üstəlik, mərkəzi hakimiyətin ve nazirlərin təmin edə bilmediyi xarici investisiya axınını hansıa kari-katur icra başçısının düzüb-qoşacağını fikirləşmək gül-məlidir.

Normal iqtisadi mühit deyərkən nəyi nəzərdə tuturam? İlk növbədə, qanunlar işləməlidir, müstəqil məhkəmə, korrupsiyadan uzaq hüquq-mühafizə orqanları olmalıdır. Xarici iş adamı da bunu görüb gələcək. Yoxsa adamlar qəzeti açırlar, görürler Azərbaycan korrupsiya reytinqlərində ən pis yerə, məhkəmələr heç Avropa Məhkəməsinin də qərarlarını saymır, Çovdarov adlı general 62 biznesmeni soyub, vaxtılık iş görməyə gələn "Barmek" in müdürü saçını boyayıb qaçıb və sairə. Sən biznesmen olsan belə yerə gələrsənm? Düzgün adam gelməz, əlbəttə, bulanıq suda baliq tutmaq istəyən beş-on fırıldاقını, dələduzu çıxmak şərtləyle heç kim gəlməz. Nəcə ki, özəlləşdirmə vaxtı Kojeni soyadlı beynəlxalq lotu gəlməşdi.

Bank sektorunun çöküb, adamlar adice dollar tapıb ala bilmir, batan kreditlər, intihar edənlər, dağılan tifaqlar, açarı itirilən devalvasiya, zənciri qıran inflyasiya... Ölkənin iqtisadi problemləri bərdirmi-beşdirmi? Ən pisi isə, bu problemləri aradan qaldırmağa nə siyasi iradə görünürlər, nə alababat komanda. Bir ayağı ayrı yerde olan onurəsiz hökumət başçısı ve əlaqlarını bir-biriyle evləndirdib korrupsiya mafiyasını möhkəmləndirən memur tayfası ilə nə qurmaq olar ki? Uzağı xaricdə toyxana açmaq mümkündür.

Eyni problemi Rusiya da yaşayır. Təzə informasiya açıqlandı: Rusiya Maliyyə Nazirliyi avqust ayında dövlət bütçəsi kəsirini qapamaq üçün öz ehtiyatlarının 18 faizini xərcleyibdir. Bircə ayda! Təsəvvür edin, neft gəlirləri azalan Rusiya ne kökə düşür. Bizim də maliyyə ehtiyatlarımız eyni kosmik sürətlə azalmaqdadır.

Yeri gəlmışkən, avqustda rusların baş naziri Medvedev eynilə bizim Hacı Rəcəbli stilində açıqlama verdi, bütün ölkədə şəbədə temasına çevrildi. Müəllimlər maaşlarının azlığından şikayətləndirilər, baş nazırı deyib: "Müəllim şərəfli peşədir, bura kim pul qazanmaq üçün gəlirsə özüne başqa iş tapsın".

Hərçənd, ruslara cüzi fərqlərimiz qalır. Misal üçün, indi orda bir qalmaqla qopub, Moskva məktəblərindən birində müəllimin sağirdlərle seksual əlaqələri haqda söhbət yayılıb. Ciddi müzakirələr getdi, Rusiya İstintaq Komitəsi işi araşdırır. Ortada deyəsən ciddi əlaqələrin sübutları yoxdur, həm də üstündən çox keçib, müəllim də artıq İsrailde yaşayır. Men bu müzakirələri ağızımı ayırb oxudum, çünki bizdə müəllimdən hamilə qalan uşaqlar var idi, cəmiyyət isə o məsələni qulaq ardına verdi. Moskvada məktəbin direktoru utandığından işdən çıxdı, bizdə isə rayon təhsil şöbəsi və direktor o həyəsiz "pedaqqoqa" (pedofil də yazmaq olardı) haqq qazandırıldılar.

Sonda xarici investorları Aran rayonlarında qaratican kolu əkməyə səsləyirəm. Çobanlar sürürləri yaylağa-qışlağa aparanda yunlar ilişib kolda qalar, sonra bunu yığ, əyir, xalça toxu, sat. Əməllicə projedir. Adını da "Yun vadisi" qoya bilərik, o Amerikada "Silikon vadisi" olan kimi.

Bu Moskoda Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı ATƏT-in Minsk Grupu hömsədrlerinin toplantısı keçiriləcək. Əksər müsahidəçilər Rusiya paytaxtındaki budefəki müzakirələri kifayət qədər mühüm hesab edir. Çünkü apredəki 4 günlük müharibədən keçən 5 ayda yüksək səviyyədə yalnız iki görüş - Vyana və Sankt-Peterburq görüşü baş tutub və son vaxtlar nizamlama prosesində yenidən durğunluq müsahidə olunmaqdadır. Eyni zamanda müharibə riskləri təzədən artmağa başlayıb.

Bu mənada hömsədrlerin Moskva görüşü xeyli dərəcədə hərb, yoxsa sülh dilemməsinə aydınlıq gölməlidir. Çünkü gözləmə limiti artıq bitib. Bunu Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov öten heftə ATƏT-in XİN başçılarının Potsdamda qeyri-formal sammitində ilk dəfə açıq bəyan edib, Ermənistanın işğal altındakı əraziləri boşaltmağının vaxtının çatdığını bildirib, faktiki, yeni müharibə haqda xəbərdarlıq edib.

Ötən saylarımda yazdığımız kimi, bu xəbərdarlıqlıdan hömsədr ölkələrə də pay düşür və zaman Ermənistanla yanaşı, bölgədə maraqları toqquşan vasitiçi dövlətlərin də eleyhine işləyir. Bəs Moskva görüşü nə vəd edir? Görüşün Qarabağ məsələsinə ən böyük təsir imkanı olan Rusiyanın paytaxtında keçirilməsi konfliktin həlli baxımından hansıa əlavə pozitiv atmosfer yaradır mı?

"Qarabağ konfliktini yalnız kompromislər yolu ilə həll etmək mümkündür". Musavat.com-un məlumatına görə, bu barədə tanmış rusiyalı politoloq Andrey Yepifantsev tərt. am erməni naşırına müsahibəsində vasitiçilərin Moskvdə gözlənilən görüşünü şərh edərək bildirib. Onun sözlərinə görə, münaqişə "məğlublarsız həll" prinsipi əsasında nizama salınmalıdır.

Rusiyalı analitikin qənaətinə, Kremlin problemin həllinə öz məxsusi yanaşması var və bu yanaşma "Lavrov planı" adlanan sənəddə əksini tapıb. "Rusiyanın Qarabağ məsələsinin həllində maraqlı olması tamamilə başa düşüləndir: konfliktə cəlb olunmuş tərefələr Rusyanın dost, strateji tərefədaş hesab edələyi dövlətlərdir. Ona görə də Moskva əlindən gələni etməyə çalışır ki, hər iki dövlət vuruşmasın və onlardan her biri ilə dostluq münasibətləri saxlaşın. Bu, həm də tərefələr təsir məsələsidir", - deyə politoloq qeyd edib.

Ekspert Qərbin Qarabağ nizamlanmasına mümkün təsir və müdaxilə imkanlarından, həmələ iki güc mərkəzinin toqquşan maraqlarından da danışır. "Rusiya nüfuzlu xarici siyaset yürüdür və imkan verməyəcək ki, Qərb konfliktin həllinə girişsin. Kremlin bu məsələdə müdaxilə etməməsi təəccüblü olardı" - təhlilçi vurğulayıb.

Daha sonra "Lavrov planı"nın detallarına toxunan Yepifantsev deyib: "Bu planı heç kim gözəl görməyib, ancaq mə-

"Qarabağ klanı"na bəd müjde - düşmən təlaşının əsas səbəbi

"Lavrov planı"nın daha bir detallı açıldı - kritik gelişmə

"5 rayon yalnız onun qarşılığında qaytarılır ki..."; bu gün hömsədrlerin Moskva görüşündə hərb, yoxsa sülh dilemməsinə aydınlıq gölməlidir; Qarabağa görə Qərb-Rusiya ziddiyətlərində "düyün nöqtəsi" də açılacaqmı? **Rusiyalı politoloq:** "Kreml imkan verməyəcək ki, ABŞ konfliktin həllinə girişsin..."

ne məlum olduğu kimi, həmin plana keçirilməsini, daha dəqiqi, unudulmasını tətbiq etməyə çalışır ki, hər iki dövlət və sərhədlerin açılması əvəzində Azərbaycan-Ermenistan sərhədlerinin açılmasının əvəzində açılacaq".

Göründüyü kimi, Lavrov planına görə, 5 rayonun geri qaytarılması yalnız kommunikasiyaların və sərhədlerin açılması qarşılığında nəzərdə tutulur ki, bu da əslində Azərbaycanı qane edir. Erməni tərefini ən çox narahat edən də budur - rayonlar azad edildikdən sonra belə, Dağlıq Qarabağın statüsünün qeyri-müəyyən qalması.

Bu, Ermənistanın hakimiyəti zorla ələ keçirmiş "Qarabağ klanını"n əsində siyasi fiaskosudur. Çünkü Sərkisyan-Köçəryan rejimi uzun illər erməni top-lumuna təlqin və vəd edirdi ki, ərazilər, 5 rayon yalnız Dağlıq Qarabağın "müstəqilliyin" Bağı tərəfindən tanınması qarşılığında qaytarıla bilər. Təsadüfi deyil ki, ciddi erməni ekspertləri konfliktin həllinin bu formata salınmasını, yəni status məsələsinə

nin ikinci plana keçirilməsini, Azerbaycanın mühüm diplomatik uğuru kimi qiymətləndirməye başlayıblar.

Yada salaq ki, Türkiye prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğan da Putinlə Sant-Peterburq görüşündən sonra 5 rayon açılması vermişdi. Türkiye idarəət səyləmişdi ki, Azərbaycanın əmələ bir neçə rayonun azad edilməsi kifayətdir ki, bölgədə tam yeni bir situasiya yaransın. O, faktiki Qarabağ probleminin yeganə məqbul həll modelini və şərtini diliə gətirək belə səyləmişdi: "Azərbaycan ərazilərinin işgalini hamı qəbul edir. Madam ki, işğal var, onda buna niyə son qoyulmur? Hazırda münaqişənin həlli prosesində irəliləyişlər mövcuddur. Putin bu məsələnin üzərinə gedir. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev də bunu mənə bildirdi. 5 rayon azad edilərsə, problemlər sözün əsl mənasında rahatlıqla həll ediləcək, regionda normallaşma prosesi başlayacaq".

Nəhayət, Kremlin sözçülərindən və danişmanlarından

olan politoloqlar Sergey Markov və Aleksandr Duqın az öncə analoji fikirlə bildirmiş, hətta konstruktiv mövqə tutmayacaq halda Ermənistan rəhbərliyinə xəbərdarlıq ələmişdilər. Konkret olaraq Putinin müşəvirini Markov demişdi ki, İrəvan Dağlıq Qarabağ ətrafindakı rayonlar məsələsində anlaşmaya əngəl yaratısa, o zaman 7 rayon güclüy ilə də azad edilə bilər. "O halda müharibəni saxlamaq çətin olacaq və savaş Dağlıq Qarabağa da girecək" - Markov İrəvana mesaj göndərmişdi. Öz növbəsində Duqın həll yolunu Qərbədə axtaracağı təqdisdə Ermənistanın dövlət olaraq xəritədən silinəcisi ilə bağlı xəbərdar ələmişdi.

Bu məqamlar Kremlin Qarabağ məsələsində patronajlığı Qərble bölmək niyyətində olduğunu bir daha təsdiq edir. Demək, "Lavrov planı" öz aktuallığını saxlayır və hömsədrlerin bugünkü Moskva görüşü də belə bir planın nə dərəcədə işlek mekanizmə malik olacaqına aydınlıq götməlidir.

□ **Analitik xidmət**

Qondarma DQR-in "müstəqillik" tədbirlərinə Ermənistandan başqa özü kimi əldəqayırma qondarma qurumlarının nümayəndələri də teşrif buyurub. Bunnardan biri də 2008-ci ilin avqustunda Rusiya tərəfindən işgal edilib, daha sonra müstəqil dövlət kimi tanınan "Abxaziya Respublikasının vitse prezidenti" Vitaliy Qabniyanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti olub.

Qabniya ilə bərabər Qara-bağ qondarma respublikanın Xalq Yırıncığının (parlement-red) "vitse-spikeri" Vartqash Kosyan və "xarici işler nazirinin müavini" Kim Taniya da gelib.

Hər iki qondarma qurum öz aralarında bir-birlərinin ərazilərində nümayəndəlik açmaq qərarına da gəliblər.

Lakin metbuatda da yazılışı kimi, abxzaz heyətinin səfəri beynəlxalq skandalə səbəb olan görüntülərlə yadda qalıb. Belə ki, Zaqqafqaziya KİV-ləri ən çox Vitali Qabniyanın Ermənistən prezidenti Serj Sərkisyanla qabaq-qabağa oturub qədəh toqquşdurmasından yazıb.

Aydın məsələdir ki, Gürcüstan metbuati bu məsələyə sərt reaksiya göstərib. Lakin təəssüf ki, Gürcüstan hökuməti eyni təpkini nümayiş etdirə bilməyib. Bu barede bir qədər sonra...

Ermənistən KİV-ləri isə məsələyə əsl erməni xisliyi ilə, riyakar və ikiyüzlü yanaşma tərzi ilə münasibət göstərib.

Xüsusiət Ermənistanda özünü qərbərest və Avropanın dəyərlərinə bağlı olduğunu iddia edən erməni KİV-lərinin maskasının əsl bu vaxt yırtıldığını söyləyə bilerik.

Hamiya məlumdur ki, Ermənistən aparıcı qərbyönümlü KİV-ləri özlərini Serj Sərkisyan rejimində qarşı qatı müxalifətdə hesab edir. Onlar Sərkisyanın Rusiya ilə yaxınlaşma siyasetini ən təhqirəmiz ifadələrlə tənqid edir, Moskvani isə Ermənistənə başına gələn bütün belaların səbəbkər kimi təqdim edirlər.

Xüsusiət aprel müharibəsi gedিসinde Rusyanın Azərbaycana məxsus torpaqlarda hərbi əməliyyatlardan imtina etməsi bu özlərini demokratik dəyərlərə sadıq göstərən məxluqları qudurmaq dərəcəsinə çatdırımıdı.

Lakin tanınmayan "Abxaziya Respublikası"ndan gələn nümayəndələrin Qarabağda görünməsi ilə onlar əvvəl devidləri bütün sözləri yaddan çıxarıb, üstəlik, bu hadisəyə haqq qazandırmaqla məşğuldurlar.

Bunnardan biri də «Armenianreport» qəzetinin yazarı Tevos Arşakyandır. Serj Sərkisyan qarşı təhqirəmiz təqidi yazıları ilə seçilən bu yazar indi onun Gürcüstan qarşı etdiyi hörmətsizliyi bəyənir və dəstekləyir:

"Bütövlükde bu situasiyada mən yəqin ki, ilk dəfə Serj Sərkisyanı dəsteklədim. Əlbəttə, hamiya məlumdur ki, Abxzaz və Cənubi Osetiya nümayəndələri yalnız Ermənistən ərazisində keçməklə Qarabağa gələ bilərlər. Bunu Sərkisyanın şəxsi razılığı

"Gürcüstan hakimiyyəti Ermənistənla diplomatik əlaqələri kəsməli, səfirini Gürcüstandan qovmalıdır" - böyük skandal

Ermənistən Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü təhəqir edib, dost ölkənin baş naziri isə "qondarma soyqırım" abidəsinə əklil qoyur...

olmadan həyata keçirmək mümkündür. Sərkisyan və Qabinyanın əllərində şampan bokalları ile səhəbət etdiyinin eks olunduğu foto şəxslər mənim çox xoşuma gəldi. Deməli, Sərkisyan öz hərəkətlərinə cavab verə bilir. Özündən razı, ləvərə gürcülerdən fərqli olaraq ermənilər beynəlxalq hüququn əsas principlərindən biri olan xalqların öz müqəddəsrətindən həll etmək hüququnun əhəmiyyətini yaxşı başa düşür"....

"Biz əlində silahlı öz müqəddərətən həll edilmiş hüququna nail olan abxzaz və osetinləri yaxşı anlayırıq. Doğrudur, Sərkisyan hələ onların müstəqilliklərini rəsmi olaraq tanımaması da onlara verdiyi dəstəyi açıq şəkildə ifadə etdi"....

"Başqa cür ola da bilməzdi, Qarabağ erməniləri öz müqəddərətəni təyin etmək hüququna nail olmağa çalışırdılar. Həmin o Rusiya ki, adları çəkilən və çəkə bilmədiyimiz bir çox "demokrat" və "qərbyönümlü" müəllif tərəfindən müstəmlekə ağası, Ermənistən işgalçısı, "Ermənistənda demokratik geləcəyin qərimi" və s. ağır sözlərlə təsvir olunur....

İndi nə baş verir, cənablar... nə tez unutduğunuz bu sözleriniz?

Maraqlıdır ki, bütün bunların üstündən Gürcüstanın baş naziri Georgiy Kvirkavashvili sentyabrın 5-də Ermənistəna rəsmi ziyarət gerçəkləşirdi.

Gürcüstan baş nazırını səfərde baş nazırın müavini, enerji və təbii sərvətlər naziri Kaxa Kaladze, xarici işlər nazırının müavini David Dondua, bir sıra başqa gürcü diplomatları və deputatlar müşayiət edib.

Gürcüstan heyəti İravanın "Zvartnots" hava limanında qarşılıqlı dərhal sonra Ermənistən baş nazırının müavini Vače Qabrielyan və İravanın meri Taron Markaryan tərefindən qondarma "erməni soyqırım" abidəsini ziyrətə aparılb.

Gürcüstanın baş naziri erməni həmkarı Ovik Abramyan, və prezident Serj Sərkisyanla görüşüb.

bir dəfə də olsun çəkməyib. Erməni yazar, üstəlik, həysizlərlə iki ölkə arasında bu cür skandalın ikinci dəfə baş verdiyini də yazıb". Xatırladaq ki, bu ilin may ayının 9-da Ermənistən parlamentinin spikeri Qalust Saakyan "Abxaziya Respublikası parlamentinin sədri" Valeri Bqanqba ilə görüşmüşdür.

Bu hadisə Gürcüstanda olduqca sərt reaksiyaya səbəb olmuşdu.

Ermənilərdən bundan artıraq gözəlmək çətindir. Bu gün ağılı başında olan hər kəsə məlumdur ki, həm Abxzaziya, həm də Cənubi Osetiyanın varlıq səbəbi her iki ərazinin Rusiya tərəfindən işgal edilmişdir.

Həmin o Rusiya ki, adları çəkilən və çəkə bilmədiyimiz bir çox "demokrat" və "qərbyönümlü" müəllif tərəfindən müstəmlekə ağası, Ermənistən işgalçısı, "Ermənistənda demokratik geləcəyin qərimi" və s. ağır sözlərlə təsvir olunur....

İndi nə baş verir, cənablar... nə tez unutduğunuz bu sözleriniz?

Maraqlıdır ki, bütün bunların üstündən Gürcüstanın baş nazırı Georgiy Kvirkavashvili sentyabrın 5-də Ermənistəna rəsmi ziyarət gerçəkləşirdi.

Gürcüstan baş nazırını səfərde baş nazırın müavini, enerji və təbii sərvətlər naziri Kaxa Kaladze, xarici işlər nazırının müavini David Dondua, bir sıra başqa gürcü diplomatları və deputatlar müşayiət edib.

Gürcüstan heyəti İravanın "Zvartnots" hava limanında qarşılıqlı dərhal sonra Ermənistən baş nazırının müavini Vače Qabrielyan və İravanın meri Taron Markaryan tərefindən qondarma "erməni soyqırım" abidəsini ziyrətə aparılb.

Gürcüstanın baş naziri erməni həmkarı Ovik Abramyan, və prezident Serj Sərkisyanla görüşüb.

cüstan hakimiyyəti Abxaziya və Cənubi Osetiyanın əlavə, Ermənistən hakimiyyəti tərəfindən dəstəklənən Cavaxetiyyada da separatçı qıyamlara hazırla olmalıdır"...

Gürcüstanın tarixçi alimi, tarix elmləri doktoru, Suxumi Dövlət Universitetinin professoru, AMEA-nın fəxri doktoru, professor Quram Marxuliya da Ermənistən Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü təhəqir etdiyi bildirib. Quram Marxuliyanın fikrincə, Gürcüstan hakimiyyəti Ermənistənla diplomatik əlaqələri kəsməli, bu "ölkənin səfərin" Gürcüstan'dan qovmalıdır. "Başqa cür Gürcüstan yenidən Ermənistənin ya tətənəli, ya da gizli xainliyini həmişə hiss edəcək", deyə Quram Marxuliya bildirib.

Əlbəttə ki, heç kimin dost Gürcüstanın baş nazırının hara gedecəyini sorğulamağa həqiqi yoxdur. Lakin hər halda, gürcü hakimiyyəti kimin düşmən, kimin məkrli, kimin riyakar olduğunu açıq-aşkar görəməlidir (və yəqin ki görürərə də). Bir ovuc erməninin yaşadığı Cavaxetiya əyalətində, habelə Gürcüstandakı 465 xristian məbədinə torpaq iddia edən və bunu hər addımda dilə getirən ermənilərdən fərqli olaraq Azərbaycan hər hansı torpaq iddiası irəli sürmür, hətta bunu ağılna belə getirmir.

Əksinə, Azərbaycan Gürcüstanın torpaq bütünlüğünün qorunması üçün elindən gələnədir.

□ Vaqif HÜSEYN

İsrailin baş naziri Azərbaycana səfərə gələcək

İsrailin baş naziri Binyamin Netanyahu oktyabr ayında Azərbaycana səfər etməyi planlaşdırır. "Oktyabr ayında baş nazır Binyamin Netanyahu Qazaxistana səfəri də əhatə edəcək turne çərçivəsində Azərbaycana gedəcək", - İsraildə dərc olunan NRG nəşri yazır.

Nəşr əlavə edir ki, son zamanlar İsrail tez-tez "müsəlman dövlətlərinə və xüsusiətli çoxsaylı şəhərlərinə olan müsəlman dövlətlərinə diqqət yetirir ki, bu baxımdan Bakı ilə münasibətlərin daha da möhkəmləndirilməsində maraqlıdır".

Dolların qalxmasının esas себəbi ölkəmizə valyuta gətirə biləcək qeyri-neft sektorunun zəif inkişaf etməsidir. Eyni zamanda hələ də bir çox yeyinti məhsulları üzrə iddialdan asılıyıq.

Dollara olan tələbatı azaldı bilərik

Dövlət Gəmrük Komitəsinin statistikasına nəzər saldıqda məlum olur ki, Azərbaycan hər il təxminen 1 milyard dollar dəyərində yeyinti məhsulları idxlə edir. Bir neçə yüz milyon dollar dəyərində de yeyinti məhsullarının istehsalı üçün tələb olunan xammal, yarım-fabrikatlar, yemələr və s. xaricdən alınır. Əger daxili istehsalı təmin edib, 1 milyard dolların böyük bir hissəsinin ölkədə qalmasına və təxminən bir o qədər ixracə nail olsaq, ən azı 2 milyard dollar valyutanın ölkədə idxlində qalmasına nail ola bilərik. Bu məbləğ Azərbaycan üçün kiçik məbləğ deyil. Nəzərə alsaq ki, bu ilin yarım il ərzində dolların məzənnəsinin saxlanılması üçün keçirilən hərraclarda Mərkəzi Bank və Neft Fondu tərəfindən banklarla təxminən 2,5 milyard dollar satılıb.

Qeyd edək ki, artıq 2016-ci ilin yanvar-iyun ayları ərzində təkcə yeyinti məhsullarına görə 701 milyon dollar xaricə çıxıb və bu məbləğin ilin sonunda 1 milyard dolları ötəcəyi gözlənilir.

Buna nə ad verək?

Bir "iPhone"-a, "Mercedes-Benz" avtomobilinə, tibb avadanlığına və digər bu kimi texnoloji məhsullara görə ölkədən valyuta axmasına haradasa haqq qazandırmaq olar. Diri heyvanları, yağları, süd məhsullarını, meyvə-tərəvəz, bugdanı, yemi xaricdən almağıñiza ad vermək olmur. Axi bizim gözəl iqlim şəraitimiz, məhsuldar torpaqlarımız və əməksevər insanlarımız var...

Əlavə dəyeri yüksək olan məhsulların diqqət yetirilməlidir

Yerli və xarici mütəxəssisler qısa müddətdə Azərbaycana valyuta getirə biləcək, iqtisadi inkişafı sürətləndirəcək, yeni iş yerləri açıa biləcək sahənin kənd təsərrüfatı ola biləcəyini söyləyirlər. Kend təsərrüfatını inkişaf etdirərkən, hansı məhsulların yetişdiriləcəyi böyük önem daşıyır. Ölkəmizdə məhdud resursların (torpaq, su) israfı önlənərək əlavə deyəri yüksək olan məhsulların istehsalı təşviq edilməlidir. Məsələn, soya və qarğıdalı.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 2014-cü ildə ölkəmizdə 25 000 ton paxallıclar istehsal olunub. Paxallılara noxud, loba, mərci, soya daxil olduğundan bu həcmi nə qədərinin soya olduğu dəqiqliyə deyil. Azərbaycanda ən çox paxallıclar Lənkəran və Naxçıvan iqtisadi rayonlarında ekilir. Digər iqtisadi rayonlarda ekilir. Məsələn, soya və qarğıdalı.

Azərbaycanda son illərdən üçün qarğıdalı istehsalı da artıb. 2014-cü ildə təxminən 38 min hektar sahədən 204 min ton qarğıdalı yiylilib. Amma bu həcmələr tələbatı ödəmir.

Ölkəmizin quş əti, mal əti və süd məhsullarına olan tələbatının yaridən çoxu yerli istehsal hesabına ödənilir. Am-

Dolların qalxmasının esas себəbi ölkəmizə valyuta gətirə biləcək qeyri-neft sektorunun zəif inkişaf etməsidir. Eyni zamanda hələ də bir çox yeyinti məhsulları üzrə iddialdan asılıyıq.

Dollara olan tələbatı azaldı bilərik

Dövlət Gəmrük Komitəsinin statistikasına nəzər saldıqda məlum olur ki, Azərbaycan hər il təxminen 1 milyard dollar dəyərində yeyinti məhsulları idxlə edir. Bir neçə yüz milyon dollar dəyərində de yeyinti məhsullarının istehsalı üçün tələb olunan xammal, yarım-fabrikatlar, yemələr və s. xaricdən alınır. Əger daxili istehsalı təmin edib, 1 milyard dolların böyük bir hissəsinin ölkədə qalmasına və təxminən bir o qədər ixracə nail olsaq, ən azı 2 milyard dollar valyutanın ölkədə idxlində qalmasına nail ola bilərik. Bu məbləğ Azərbaycan üçün kiçik məbləğ deyil. Nəzərə alsaq ki, bu ilin yarım il ərzində dolların məzənnəsinin saxlanılması üçün keçirilən hərraclarda Mərkəzi Bank və Neft Fondu tərəfindən banklarla təxminən 2,5 milyard dollar satılıb.

Qeyd edək ki, artıq 2016-ci ilin yanvar-iyun ayları ərzində təkcə yeyinti məhsullarına görə 701 milyon dollar xaricə çıxıb və bu məbləğin ilin sonunda 1 milyard dolları ötəcəyi gözlənilir.

Buna nə ad verək?

Bir "iPhone"-a, "Mercedes-Benz" avtomobilinə, tibb avadanlığına və digər bu kimi texnoloji məhsullara görə ölkədən valyuta axmasına haradasa haqq qazandırmaq olar. Diri heyvanları, yağları, süd məhsullarını, meyvə-tərəvəz, bugdanı, yemi xaricdən almağıñiza ad vermək olmur. Axi bizim gözəl iqlim şəraitimiz, məhsuldar torpaqlarımız və əməksevər insanlarımız var...

Əlavə dəyeri yüksək olan məhsulların diqqət yetirilməlidir

Yerli və xarici mütəxəssisler qısa müddətdə Azərbaycana valyuta getirə biləcək, iqtisadi inkişafı sürətləndirəcək, yeni iş yerləri açıa biləcək sahənin kənd təsərrüfatı ola biləcəyini söyləyirlər. Kend təsərrüfatını inkişaf etdirərkən, hansı məhsulların yetişdiriləcəyi böyük önem daşıyır. Ölkəmizdə məhdud resursların (torpaq, su) israfı önlənərək əlavə deyəri yüksək olan məhsulların istehsalı təşviq edilməlidir. Məsələn, soya və qarğıdalı.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 2014-cü ildə ölkəmizdə 25 000 ton paxallıclar istehsal olunub. Paxallılara noxud, loba, mərci, soya daxil olduğundan bu həcmi nə qədərinin soya olduğu dəqiqliyə deyil. Azərbaycanda ən çox paxallıclar Lənkəran və Naxçıvan iqtisadi rayonlarında ekilir. Digər iqtisadi rayonlarda ekilir. Məsələn, soya və qarğıdalı.

Azərbaycanda son illərdən üçün qarğıdalı istehsalı da artıb. 2014-cü ildə təxminən 38 min hektar sahədən 204 min ton qarğıdalı yiylilib. Amma bu həcmələr tələbatı ödəmir.

Ölkəmizin quş əti, mal əti və süd məhsullarına olan tələbatının yaridən çoxu yerli istehsal hesabına ödənilir. Am-

Azərbaycana valyuta qazandıracaq məhsul

Ən qiymətli sənaye bitkisi - soya

nət verilməlidir;

-Soya əkininə az yer ayrılmaması.

Qeyd edək ki, sonuncu problem ciddidir. Torpaq mülkiyyətcilərindən fərqli olaraq quş əti istehsalçıları soyanın faydalarından xəbərdar olsalar da, əkin apara bilmirlər. Səbəbi isə torpaqlarının olmamasıdır. Tezliklə potensial sahələr müyyən olunaraq dövriyyəyə buraخılmalıdır.

Ölkə ərazisindəki torpaqların məhsuldarlıq göstəricilərinə diqqət yetirdikdə, yem tədarükündə xarici valyutadan asılılığından aradan qaldırılmasını o qədər de çətin bir iş olmadığı görünür. Bu gün Azərbaycanda dünyada mövcud standartlara uyğun olaraq, suvarılan torpaqlarda 1 hektardan 12 ton qarğıdalı hasil edilir. Dəməyə əkinçiliyi ilə hər hektar torpaqdan 3 ton soya əldə etmək mümkündür. Ölkənin iq-

lim və torpaq şəraiti qarğıdalı və soyaya ölkənin tələbatını tam təmin etməyə imkan verdiyi halda, hər il xaricə milyonlarla dollar öturməyə nə lüzum var?

Ölkənin yemlik qarğıdalıya tələbatını ödəmək üçün hazırda becerilən torpaqlardan əlavə, təxminən 15 min ha-ya yaxın torpaq sahəsi kifayətdir. Ümumiyyətkdə 45 min hektardək sahəni də əkinə cəlb edib, yüksək məhsuldarlıqla, ölkənin qarğıdalı və soyaya olan ehtiyacını 100% qarşılıamaq olar.

İllərlə boş qalmış və gücүnüt itirmiş əkinə yararlı sahələr xeyli çoxdur. Dövlətin istifadəsiz qalmış torpaqları dövriyyəyə qatmaq istəyi var. İstək olarsa, soyə əkmək məsuliyətinə üzərinə götürəcək yerli iş adamlarını da tapmaq olar.

□ **Seymur YUNUSOV,**
**marja.az saytının
baş redaktoru**

Yaponiya şirkətləri Azərbaycanda dərman zavodu tikəcək

Yaponiya şirkətləri tərəfindən Azərbaycanda dərman preparatları istehsal üzrə yeni zavodun tikintisi nəzərdə tutulur. APA-nın Şəhiyyə Nazirliyinin "Tibb" qəzeti istinadən verdiyi xəbər görə, bu haqqda Azərbaycanda səfərdə olan Yaponiyannın "Nipro Pharma" və "JGC" dərman şirkətlərinin nümayəndələri məlumat veriblər.

"Nipro Pharma" dərman şirkətinin vitse-prezidenti Satoshi Kavamura bildirib ki, zavodun tikintisine başlamazdan Azərbaycanda hansı dərmanlara nə qədər tələbatın olması, hansı preparatların istehsalının məqsədəyüğun olması və bir sıra bu kimi məsələlərlə bağlı araşdırma aparılmalıdır. "Hazırda bizim partnyorumuz Azərbaycan üzrə iri distributor şirkətlərindən biridir. «Nipro Pharma» şirkətinin istehsal etdiyi dərmanlara həmin şirkətin məhsullarını müqayisə edib, müyyən nəticəyə gəlməyə çalışırıq. Bunun üçün en aza bir il vaxt lazımlı olacaq. Araşdırılmalardan sonra isə biznes plan hazırlayıb, bilavasitə zavodun tikintisini planlaşdırırıq".

S. Kavamura'nın sözlerinə görə, ilk növbədə Azərbaycanda «Nipro Pharma» dərman şirkətinin 300-e yaxın məhsulunu istehsal etməyi planlaşdırırlar: "Əger həmin məhsullardan əlavə preparatlara tələbat olarsa, Yaponiyada «Nipro Pharma»nın partnyoru olan çox sayıda şirkətlər var ki, onlar da öz məhsullarını burada istehsal edə bilərlər və hətta bu barədə düşünürülər".

S. Kavamura qeyd edib ki, məqsəd təkəcə Azərbaycan bazaında olmaq deyil: "İstehsal olunan dərman preparatlarını eyni zamanda xarici dövlətlərə də ixrac etməyi düşünürük. Dərmanların keyfiyyəti məsələsi bizim üçün buna görə de prioritətdir. Əger yüksək keyfiyyətli məhsullar istehsal olunmasa, onları ixrac edə bilərlik. Əlbəttə ki, sifr istehsal baxımımdan yanaşsaq, Azərbaycanda istehsalın daha ucuz qiymətə başa gələcəyini deye bilərik. Amma burada digər faktorlar da var. Məsələn, xammal, qablaşdırma məhsulları xaricdən idxlə edilecek. BUNDAN SONRA AZƏRBAYCANA DAHA UCZU QABLAŞDIRMA MƏHSULLARI GЕTİRİLMƏSI İSTƏGƏRİYƏDƏN MƏHRÜM HƏBƏT MƏHSULLARI ALINACAGINA ZƏM-

-Soyanın saxlanmasından çətin olması. Soya qarğıdalı və buğda ilə müqayisədə daha tez xarab olabilir. Bunun üçün yağ emali müəssisələri qurulmalı, broyler təsərrüfatlarından məhsulun alınacağına zəm-

-Soyanın ixracından da gəlir elədə edə bilərik. Yağına və yemə böyük tələbat olduğundan soyaya bazar tapmaqdə çətinlik yoxdur. Bir sıra qonşu ölkələr soya yemi və yağından idxlə edilən bitkilər arasındadır. Soya un, süd, qatıq və pendir istehsalı ilə yanaşı, boyası, brezent, yapışqan kimi bir çox sənaye məhsulunun istehsalı-

Teçili tibbi yardım xidmətinin ödənişli olacağı ilə bağlı xəbər cəmiyyətdə narazılıq yaradıb. Belə ki, Bakı Şəhər Təcili və Təxirəsalınmaz Yardım Stansiyasının (BŞTTYS) baş həkimi Rauf Nağıyevin bəzi tecili yardım xidmətlərinin ödənişli olacağı haqda açıqlaması cəmiyyətdə birmənali qarşılınmayıb. Əhalidə hansı xidmətlərin ödənişli olacağı, ümumiyyətə, ödənişin necə müəyyən edilməsi və bu sistemin nə vaxtdan tətbiq ediləcəyi ilə bağlı sular yaranıb.

Bu sualları elə Rauf Nağıyev fins.az-a müsahibəsində cavablandırıb. O bildirib ki, yeniliklər tekce tibbi yardımın pullu olması ilə bitmir: "Belə ki, hazırda bu xidmətin yaxşı işləməsi üçün aktiv naviqasiya sisteminin formalşaması ilə bağlı program hazırlanıb. Sənədə əsasən, her bir vətəndaş üçün ayrıca elektron sehiyyə kartı yararlanılaçacaq. Kartı olan şəxs müraciət edərək onun həmin an yerləşdiyi məkan dəqiq göstəriləcək. Sistemdə eyni zamanda pasientin tecili yardımına müraciət edənədək həkimlər təmasları, xəstəlikləri, şikayətləri, müalicə əsulları və digər informasiyalar toplanacaq. Həmin məlumatlar poliklinikalardan alınacaq. Məlumatlardan dərhəl yaranımaq üçün həkimlərə planşetlər veriləcək. Yeni naviqasiya sistemi həm de həkimlərin işinə nəzarət etməyə imkan verəcək".

R.Nağıyev müsahibəsində onu da bildirib ki, yardım almaq üçün zəng edən şəxsin elektron sistemindəki məlumatları dərhəl həkimin planşetinə ötürülcək. Həmin informasiyalar əsasında da artıq həkim hətta yolda olaraq xəsta ilə bağlı qərar qəbul edə biləcək.

Baş həkim onu da bildirib ki, yeni naviqasiya sisteminin işe salmaq üçün Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinə müraciət olunub. Bununla bağlı xüsusi razılıq alındıqdan sonra

sistem qurulmağa başlayacaq. Yeni elektron sistem icbari tibbi siğortanın tətbiqini də asanlaşdıracaq. Belə ki, həmin baza məlumatları əsasında Nazirlər Kabinetini yanında icbari tibbi Siğorta üzrə Dövlət Agentliyi müşaviləsi olacaq. Tecili tibbi yardım stansiyalarından göstərdikləri xidmətlər barədə bu program vasitəsilə agentliyə məlumat veriləcək. Neticədə göstərilen tibbi xidmətlər təhlil olunaq və həmin məlumatlar əsasında tibbi xidmət təchizatçılarına ödənişler ediləcək.

Baş həkim ümidi edir ki, bu sistem işe düşəndən sonra əsəssiz müraciətlər azalacaq. Bunun qarşısını almaq üçün tecili yardımə aid olmayan çağırışlar pullu olacaq. Qeyd edək ki, yeni naviqasiya sisteminin və icbari tibbi siğortanın fəaliyyətə başlaması ilə elektron sahəlilik kartlarının işe düşməsi də gözlənilir. Sehiyyə Nazirliyində bildirilər ki, indiyə qədər təxminən 1 200 000 ədəd kart paylanılb. Lakin realliq odur ki, bu kartları istifadə edilmir. Kifayət qədər dövlət vəsaiti sərf edilən həmin kartlar istifadəsiz qalıb. Halbuki elektron hökumət portali vasitəsilə oradakı məlumatları istenilən sehiyyə müəssisəsindən əldə etmək olar. Kartda vətəndaşın şəksi, tibbi müayinə, müalicə, peyvənd, qəbul etdiyi dərmanlar və s. barədə məlumatlar toplanıb. Gelecekda isə siğorta

“Ölkədə tecili tibbi yardımın pullu olması mümkün kün deyil”

Musa Quliyev: “Xəstəyə ilkin tibbi yardımını bu gün də, sabah da dövlət pulsuz olaraq göstərəcək”

məlumatlarının da oraya daxil edilməsi nézərdə tutulur.

Milli Məclisin Sosial siyaset komitəsinin üzvü Musa Quliyev "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildiridi ki, bu sistem sehiyyəye yeni keyfiyyət gətirəcək: "Azərbaycanda elektron hökumət qurulur və bu proses çərçi-

vətəndaşlara sehiyyə xidmətləri şəffaf olacaq, ikincisi, həkimin çağırışa qədr, yeni xəstənin evine çatana qədr xəstə haqqında məlumat almaq imkanı olacaq. Diger tərəfdən, hər bir poliklinikada xəstənin xəstəlik tarixçəsi, haqqında məlumatlar elektron formaya salınır, daha sonra ciplər vasitəsilə şəxsiyyət vəsiqəsinə və ya sağlamlıq kartına yerləşdirilir. Hansı ünvandan çağırış olursa, həmin kodla o ünvan və xəstə haqqında məlumat almaq mümkün olur. Həkim evə çatana qədr artıq xəstə haqqında məlumatlarda yararlanır və əlavə vaxt itki olmur. Yəqin ki, yaxın vaxtlarda bütün ölkədə sehiyyə sistemi qurulacaq və sehiyyədə bu işlər görüləcək. Bu müsbət haldır. Belə bir sistemin qurulması icbari tibbi siğortanın tətbiqini də asanlaşdıracaq. Həmçinin artıq sehiyyə sisteminde vətəndaşlar haqqında güclü bir

informasiya bazası formalaşacaq".

Tecili tibbi yardım xidmətinin pullu olacağı ilə bağlı məlumatlara gəlinçə, M. Quliyev bildirdi ki, bu mümkün deyil: "Bizim nə qanunlarımız, nə də konstitusiyamız buna imkan verir. Azərbaycan sosial dövlətdir və dövlət xəstə Azərbaycan vətəndaşının sağlamlığına qarantıdır. Özəl sektor da var. Kim isteyirse ki, tibb bacısı gəlib gün ərzində onun xidmətinde olsun, pulunu ödəməkə onu edə biler. Lakin xəstə ilkin tibbi yardımını bu gün də, sabah da dövlət pulsuz olaraq göstərəcək. Rauf Nağıyevin tecili tibbi yardımının pullu olacağını söylemək səlahiyyəti yoxdur. Bunu sehiyyə naziri demiş olsayıb, biz ona reaksiya verərik. Ancaq R. Nağıyevin bunu müəyyən etmək səlahiyyəti yoxdur".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

BSU-nun rektorunun sözlərinə sərt təpki

Etibar Əliyev: "Rektor vəzifəsi tolerantlıq, müdriklik və böyük savad tələb edir"

Əjdər Ağayev: "Mən onu Azərbaycan təhsilinin yarası hesab etmişdim"

Məlahət Mürşüdüllü: "Burada şəxsi keyfiyyətlərə malik olmamaq problemi yaşanır"

Baki Slavyan Universitetinin (BSU) rektoru Nurlana Əliyevanın qafqazinfo.az saytına verdiyi müsahibə geniş müzakirə mövzusuna çevrilib. Müsahibəsində bir çox mətbəblərə toxunan N.Əliyeva bir ziyanlı, rektora yarışmayan "sonin ağızman haradan crılıb", "dələduz", "şərəfsiz..." kimi ifadələr işlədib.

Məsələyə münasibət bildirən təhsil ekspertləri də N.Əliyevanı qızayırlar.

"XXI esr" Təhsil Mərkəzinin rəhbəri, təhsil eksperti Etibar Əliyev bu çıxışın onu çox təccübəndirdiyini dedi: "Rektor vəzifəsi tolerantlıq, müdriklik və böyük savad tələb edir. Təsadüfi adamları rektor təyin etmirlər. Nurlana xanımı təsadüfi kadr hesab etmək olmaz. O, 26 il kollec rəhbəri olub. Onun cəmiyyətdə rezonans yaradan çıxışları tələskənləyi ilə bağlı olub. Onun son iki ayda verdiyi müsahibələrin həcmi 10 iləndən çox rektor İsləmişlərin cəmi müsahibələrindən çoxdur. Mənəcə o, həmdə tələm - tələskənləyi ilə bağlı olub. Onun şəxsi dövri mətbuatda çox az görmüşük. Görünür ki, indi ona məsləhət verənlər onun nüfuzunun aşağı düşməsi faktorunu nəzərə almayıb. Nəzərin xəbərdarlığına qısa cavabda vermək olardı. Ona 10-15 min işarəlik müsahibə həsr etmək doğru deyil. Universitetdə "ölü canlar"ın tapılması və itimailəşdirilməsi, hər halda, mütəreqqi işdir. Ancaq maraqlı olublar. Onların belə də

əsas qüsürü kollecədə çalışmalari olub. Nurlana xanım universitetde yaradıcılıq fakültəsinə bağlayıb. Bu addım heç cür təqdir oluna bilməz. Həmin fakülte xeyli sayıda istedadlı gənclərin üzərə çıxmasına səbəb olub".

E.Əliyev yeni rektorun universitetin keçmiş rəhbərlərini suçlamasının və təhsil nazirinin xəbərdarlığına operativ cavabının xeyli şübhələr doğurduğunu dedi: "26 il kollec direktoru və siyasi vəzife tutan bir şəxsi dövri mətbuatda çox az görmüşük. Görünür ki, indi ona məsləhət verənlər onun

nüfuzunun aşağı düşməsi faktorunu nəzərə almayıb. Nəzərin xəbərdarlığına qısa cavabda vermək olardı. Ona 10-15 min işarəlik müsahibə həsr etmək doğru deyil. Universitetdə

"ölü canlar"ın tapılması və itimailəşdirilməsi, hər halda, qabiliyətli ve bacarıqlı olublar. Onların belə də

lidir ki, Slavyan Universiteti ilə üzbeüz dayanan universitetdə isə 175 "diri can" tapılıb. Yəni keçmiş rektor görüb ki, universitet əldən çıxır, bir ilde 175 adam işə qəbul edib. Görünür ki, mənim onurla evvel de münəaqişəm olub".

Təhsil Şurasının sədri, təhsil eksperti Əjdər Ağayev rektor haqqında əvvəl də tənqid fikirlərinin olduğunu xatırlatdı: "O, kollec direktoru olanda mən onu Azərbaycan

təhsilinin yarası hesab eləmişdim. Onu da çox gözəl tanıyram. Mən bu şəxsin o zaman işinə qiymət vermişdim. Bu məsləhlərə qarışmaq istəməm. Cürki mənim onurla evvel de münəaqişəm olub".

Azad Müəllimlər Cəmiyyətinin sədri Məlahət Mürşüdüllü bəzi təhsil rəhbərlərinin etik davranış qaydalarına əməl etməsini təsəssüfləndirdiyini dedi: "Sözsüz ki, bu ifadələr

bir ali təhsil müəssisəsinin rəhbərine yaraşmayaq, ziyanlı təbəqənin işlətmədiyi, diliyənə belə almayacağı ifadələdir. Mən buna çox təessüf etdim. Hələ də bizim rəhbər işçilər şəxsi keyfiyyətlər, etikaçılık fəaliyyətində davranış qaydalarına malik olmamaq sindromu yaşayır. Burada da şəxsi keyfiyyətlərə malik olmamaq problemi yaşanır. Buna görə də həmin ifadələr işlənmüşdür".

Təessüf ki, cəmiyyətimizdə Nurlana Əliyeva kimi insanlar var ki, onlar hər zaman özündən vəzifəcə aşağı pillede olan insanları aşağılaşdırırla, təhqir etməyə meylli olur. Bəs bunun hansısa psixoloji bir səbəbi varmı?

Psixoloq Elnur Rüstəmov dedi ki, insanları aşağılaşdırma, acılama natamamlıq kompleksindən irəli gələn bir xüsusiyyətdir: "Nurlana Əliyeva bu sahədə elmi iş müdafiə etmiş elm adamıdır. Mənim onun psixologiyası haqqında nəsə deməyim etik olmazdır. Amma bütün hallarda yaxşı olardı ki, müsahibədə

səsləndirdiyi o fikirlər olmasın. Ən azından xanımdır, ziyanlıdır, rektor vəzifəsinə yeni təyin olunub. Bu cür danişmaq əlbəttə ki, təqdir olunmur. Mətbuat, ictimaiyyət tərefindən bu məsələ birmənali qarşılanmadı. Bunun da səbəblərinə baxsaq, açığı, o xanım rektor təyin olunanдан sonra bir çox məsələlər vardi ki, onlar metbuatda daim qaldı, işçiləndirildi. Ola bilə ki, bundan dolayı, aqressiv, gərgin olub və müsahibəsində bu fikirləri işlədi. Yəni bunu da nəzərə almaq lazımdır. Hər halda, o ifadələri işlətməyi rəya görməzdəm. Amma onun üzərində bu formada getmək də doğru deyil. İnsanlarda natamamlıq deyilən bir konsepsiya var. Kiminin görünüşü, kiminin elm sahəsində və ya digər sahələrde natamamlıq kompleksi ola bilə ki, onu insan konsepsiya etməyə çalışır. Bu bütün insanlarda bu və ya digər formada var. Müyəyen mərhələyə çatmış insanların digər insanları aşağılaşdırmasına gelinçə, bunu hər kəsə şamil etmek olmaz. Burada rol oynayan əsas faktor odur ki, biz sağımızı böyüdəndə ona deyirik ki, pul çox olanda insanı korlaysı, insanın çox pulu olanda başqa insanları eziş, bir sözə, pulu bizə pis bir şey kimi çatdırırlar. Düzdür, indi bu tendensiya dəyişir. Bu həmdə insanın birbaşa dünya görüsünə bağlı olan bir haldır".

□ Günel MANAFLİ

"Qara bazar" meydan sulayır...

**Ekspert xəbərdarlıq edir;
manatın məzənnəsinin
enməsində kimlər maraqlıdır?**

Ölkə milli valyuta ilə bağlı ciddi həyəcan var. Ölkə banklarının əksərinin xarici valyuta satışından imtina etməsi, digərlərinin isə məhdudlaşdırması manata psixoloji təzyiq etməkdir. Ekspertlər bildirlər ki, ölkə banklarının cəmi bir neçəsi dollar satışını həyata keçirdiyindən qızılıq "qara bazar"da aktivliyə səbəb olub. Sentyabrın 5-dən sonra "qara bazar"da dolların balaşması nəzərə çarpıb və həmin qiymətlər daha da artıraqdadır. Fins.az xəber verir ki, hazırda qeyri-rosmi bazarda 1 dollar 1,83 manata alınır. Dolların satış qiyməti isə 1,85 manatdır. Ayri-ayrı şəxslərin elində olan dollar kütłəsinin həcmi elə də böyük deyil, lakin bankların təklif etdiyi limitdən dəfələrlə yüksəkdir. Məlumatlara görə, "qara bazar"da 5 minə qədər dollar almaq mümkündür.

Ekspert Əkrem Həsənov isə bildirib ki, dolların "qara bazarı" açıq reklama başlayıb: "İndice 9944 nömrəsindən sms almışam. Orada deyilir ki, bazaarda dolların alış qiyməti 1,785-1,87 manat arasındır. Halbuki Mərkəzi Bankın rəsmi məzənnəsi 1,6362 manatdır. Məlumatdur ki, bankların məzənnəsi rəsmi məzənnədən maksimum 4 faiz fərqlənə bilər, yəni 1,7016 ola bilər. Deməli, söhbət banklardan deyil, qara bazaardan gedir və belə çıxır ki, qara bazar özünü o qədər rahat hiss edir ki, hətta reklam da etdirir (telefon nömrəsi də var: 0124041389)? Hər bir halda hüquq-mühafizə orqanları bu məsələ ilə maraqlansa, yaxşı olar".

Bildirilir ki, sözügeden mesaj sosial şəbəkələr vasitəsilə de yayılır və dolların sənii qiymət artımına xidmət verir. Məsələ ilə bağlı Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin reis müavini Ehsan Zahidov azvision.az-a açıqlama verib. O, vətəndaşları belə hallarla qarşılaşdıqda, vətəndaşlıq mövqeyi sərgiləyərək polise məlumat verməyə çağırıb. Ehsan Zahidov polisin belə hallarla mübarizə apardığını vurğulayaraq, nəticələr barədə ictimaiyyətə məlumat veriləcəyini söyləyib.

Qeyd edək ki, ölkədə dollar qıtlığı yaşandıqca və dollara tələbat artıraqca, Dövlət Neft Fonduñun bazara çıxardığı dolların alıcılarının sayı da artıraqdadır. Paralel olaraq bankların dollara olan tələbatı da kəskin yüksəlir. Sentyabrin 6-da Bloomberg platforması üzərindən həyata keçirilən valyuta hərraci zamanı dollarla bağlı banklardan daxil olan sorğuların ümumi məbləği 965 milyona çatıb. Neft Fondu isə bu qədər böyük tələbin yalnız 50 milyonunu ödəyə bilib.

Yeri gəlmışken, Azərbaycan Mərkəzi Bankı (AMB) vəsaitlərin cəlb edilməsi üzrə depozit hərracının nəticələrini açıqlayıb. Belə ki, sentyabrın 5-də vəsaitlərin cəlb edilməsi üzrə keçirilən növbəti depozit hərracında tələb 15 milyon manat olub. Herrac nəticəsində bağlanılmış depozit əqdəri üzrə orta ölçülümiş faiz dərəcəsi isə 9,49 faiz təşkil edib. "Reuters" agentliyi bildirir ki, müxbirlərinin baş çəkdikləri 6 bankdan 3-də xarici valyutanın satış tamamilə dayandırılib. "Azərbaycan bankları xarici valyuta satışını kəskin məhdudlaşdırıb, dollara tələbat isə kəskin artıraqda davam edir" - deyə, "Reuters" agentliyi yazar. Agentlik xəber verir ki, növbəti kəskin devalvasiyadan çəkinən bizneslər və müştərilər kütəvi şəkildə manattan xilas olmağa çalışırlar. "Reuters" müxbirləri bildirir ki, qara bazaardan bir dollar iki manata satılır. Agentlik müxbirlərinin baş çəkdikləri 6 bankdan 3-də xarici valyutanın satış tamamilə dayandırılib, digər banklarda isə rəsmi limitin 500 dollar olmasına baxmayaraq, bir nəfərə yalnız 100 dollar satıblar.

Azərbaycanın büdcə gəlirlərinin dördə üçün enerji ixracının gəlirləri təşkil edir. Neft qiymətlərinin son zamanlar kəskin düşməsi manat üzərində təzyiqi xeyli artırıb. Avqustun sonlarında Azərbaycan Mərkəzi Bankı bildirmişdi ki, dollara yüksək tələbat mövsumi xarakter daşıyır. Mərkəzi Bank Dövlət Neft Fonduñundan auksonlar vasitəsilə xarici valyuta satışının davam etdirilecəyini də bildirmişdi. "Reuters" yazar ki, auksonlar heftədə cəmi iki dəfə keçirilir və 50 milyon dollarlıq limitə malikdir. Halbuki Mərkəzi Bankın öz rəqəmlərinə görə xarici valyutaya tələbat 10 dəfə arıqdır. Agentlik Mərkəzi Bankdan münasibet öyrənə bilməyib.

□ Röya RƏFIYEVƏ

**Ölkə banklarının
durumu getdikcə
kritikleşir. Əksər
banklar bağlanma
həddində olsa da, aidiy-
yeti qurumlar bu məsələ-
nin üstündə sükutla ke-
çir. Ekspertlər isə bildi-
rirlər ki, ilin sonuna
bankların bağlanması
prosesi yenidən aktualla-
şa bilər.**

Qeyd edək ki, bu ilin iyulunda dörd bankın lisenziyalarının ləğv edilməsi ilə ölkə banklarının sayı 37-dən 33-ə düşüb. Manatın kəskin devalvasiyasına qədər isə ölkədə 45 bank fəaliyyət göstərib. Bağlanan bankların işçiləri işsiz qalır, fəaliyyətde olan banklar işçilərini ixtisas edir. Modern.az-a daxil olan məlumatı görə, bütün bunların nəticəsində de işsiz qalan bank işçilərinin sayı 2 minə yaxınlaşıb.

**Iqtisadçı Samir Əliyevin
sözlərinə görə, bu il ərzində
12 bank bağlanıb:** "Təkce son
bağlanan 4 bankın 2 minə qədər
işçi var idi. Hər bir halda
bank sektorunda işsizlərin sa-
yı artır. Söhbət yalnız bankla-
rin bağlanmasından getmir.
Burada optimallaşdırma apa-
ran bankların öz işçilərini ixti-
sara salmasını da nəzərə al-
maq lazımdır. Bu da təbiidir.
Çünkü banklar azalmış gəlirlə-
rinin optimallaşdırmaq üçün
xərclərini imkan daxilində
azaldır. Bunun ən yaxşı yolu
da filialların bağlanması ilə iş-
çilərin azaldılmasıdır. Hər bir
halda bu, arzuolunan hal de-
yil. Bank sektorundan çıxarı-
lan insanlar kifayət qədər sa-
vadlı kadrlar, mütəxəssislər
dir. Həm də nəzərə almaq la-
zımdır ki, analoji ixtisarlar tək-
ce bank sektorunda deyil, ək-
sər qurumlarda baş verir. Hes-
ab edirəm ki, proses davam
edəcək. Mən düşünmürəm ki,
bankların bağlanması bununla
da bitdi. Proses getdikcə
ona getirib çıxaraq ki, kiçik
ve problemlı bankların məc-
burı şəkildə bağlanması gün-
dəmə gələcək. Əvvəl 45 bank
var idi. Hazırda mövcud olan
33 bank da bizim üçün çox-
dur".

**Ekspertin sözlərinə görə,
bankların sayı əhalinin geli-
ləri ilə düz mütənasib olmalıdır:** "Azərbaycan iqtisadiyya-
tinin mövcud durumunda 33
bank çoxdur. Onsuz da mövcud
bankların heç də hamisi
saqlanmalıdır və prob-
lemdən çıxmayıb. Düşünürəm
ki, bankların sayı ən azı
25-ə qədər düşəcək. Yaxın
dövrlərde məhz bunu müşahidə
edəcəyik".

**Iqtisadçı alim Fikret Yusifov
məsələ ilə bağlı müsa-
vat.com-a açıqlamasında bil-
dirdi ki, bank sektorunda bu
güne mövcud olan problemlərin
başlangıcı bir qədər uza-
ğa gedir:** "Ölkə iqtisadiyyati
nın neftdən asılılığının kifayət
qədər yüksək olduğu və val-
yuta gəlirlərinin 90 faizdən çox-

xunun məhz bu strateji məh-
sulun xaricə satışından elde
edildiyi bir şəraitdə Mərkəzi
Bank vəziyyəti real dəyerlən-
dirməli və neftin qiymətlərində
son onilliklər ərzində baş
vermiş kəskin dəyişmələrin fə-
rqində olmalı idi. Çok təessüf
ki, ölkənin pul-kredit siyaseti-
ne cavabdeh olan Mərkəzi
Bank bu vəziyyəti vaxtında la-

le siyaset özünü doğrudla bil-
məzdi. Baş verən proseslər
nəticə etibarilə milli valyutaya
olan inamı əsaslı şəkildə də-
yişdi. Əmanətlərinin banklarda
və evlərdə əsasən milli valyu-
tada saxlayan insanlar müm-
kün qədər onları xarici valyu-
taya dəyişməyə öz tutdular.
Yaranmış vəziyyətdə banklar
da kreditləri daha çox xarici

ve milli valyutaya olan inamı
bərpa etməye yönelik ciddi
addimlardır".

**Ekspert bu gün ölkənin
bank sektorunu sağlamlaş-
dırmaq məqsədilə müxtəlif
səviyyələrdə təkliflərin səs-
ləndiriyini da dedi:** "Müyyən
maliyyə aletlərindən istifadə
olunmasına, başqa ölkələrdə
mövcud olmuş təcrübələrdən

Bankların durumu: yeni bağlanma təhlükəsi var

**Ekspertlərə görə, bankların qapadılması
bank İslahatları adlanı bilməz;
mütəxəssislər çıxış yolu göstərirlər...**

ziməncə dəyərləndirə bilmədi. O, sadəcə olaraq, ölkəyə gel-
lən böyük neft pulları hesabına
manatın məzənnəsini birinci
bir durumda, ona bütün səviyelərdən basqlar edilməye
üstünlük verdi. Dünya bazarlar-
ında neftin qiymətlərinin kəs-
kin şəkildə aşağı düşməsi sə-
bəbindən ölkəyə daxil olan
xarici valyutanın həcmiňin
azalması manata olan təzyiqi
artırdı".

**F. Yusifovun fikrincə, bu
durum bankların fəaliyyətini
getdikcə ağırlaşdırımalı idı:** "Manata olan inamın azalma-
si səbəbindən onun məzənnəsində
baş verən iki kəskin devalvasiya
bankları dollarla verdikləri kreditlərin geriye
qaytarılmasına ciddi problemlər yaratdı. Kreditlərin veril-
məsi maksimum məhdudlaşdırıldı. Bank öz məhsullarını
və xidmətlərini satmaqla qazanc
əldə edən müəssisədir. Onun əsas məhsulu isə mü-
əssise və teşkilatlara, əhaliyə
verdiyi kreditlərdir. Bank kredit
vermişə və ya kreditlərin
verilişini maksimum məhdudlaşdırılsın.
Belə olardsa, Mərkəzi Bankın valyuta
ehtiyatlarının iki il ərzində 72
faiz azalmasına yol verilməzdi.
Mərkəzi Bank öz valyuta
ehtiyatlarının böyük bir hissə-
sinin manatın məzənnəsini
sabitliyi nəminə xərcəsə də,
iki devalvasiya ilə onun iki də-
fə dəyərdən düşməsinin qar-
şısını ala bilmədi. Mərkəzi
Bankın böyük neft pulları daxil
olarkən manatın möhkəmlən-
dirilməsi, bu pulların azallığı
bir dördən isə onun məzənnəsinin
sabit saxlanılmasına yönəli
siyaseti yanlış idi və be-

yalutada verməyə başladılar. Bir sözə, dolların ölkəyə
axını kəskin şəkildə azaldığı
bir durumda, ona bütün səviyelərdən basqlar edilməye
başlandı. Dollarlaşma özünün
pik həddinə çatdı".

**F. Yusifovun fikrincə, bu
durum bankların fəaliyyətini
getdikcə ağırlaşdırımalı idı:** "Manata olan inamın azalma-
si səbəbindən onun məzənnəsində
baş verən iki kəskin devalvasiya
bankları dollarla verdikləri kreditlərin geriye
qaytarılmasına ciddi problemlər yaratdı. Kreditlərin veril-
məsi maksimum məhdudlaşdırıldı. Bank öz məhsullarını
və xidmətlərini satmaqla qazanc
əldə edən müəssisədir. Onun əsas məhsulu isə mü-
əssise və teşkilatlara, əhaliyə
verdiyi kreditlərdir. Bank kredit
vermişə və ya kreditlərin
verilişini maksimum məhdudlaşdırılsın.
Belə olardsa, Mərkəzi Bankın valyuta
ehtiyatlarının iki il ərzində 72
faiz azalmasına yol verilməzdi.
Mərkəzi Bank öz valyuta
ehtiyatlarının böyük bir hissə-
sinin manatın məzənnəsini
sabitliyi nəminə xərcəsə də,
iki devalvasiya ilə onun iki də-
fə dəyərdən düşməsinin qar-
şısını ala bilmədi. Mərkəzi
Bankın böyük neft pulları daxil
olarkən manatın möhkəmlən-
dirilməsi, bu pulların azallığı
bir dördən isə onun məzənnəsinin
sabit saxlanılmasına yönəli
siyaseti yanlış idi və be-

□ Röya RƏFIYEVƏ

Cənub Qaz Dəhlizi layihəsindən gözənlətlilər ciddiləşir. Artıq layihə Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı baxımından prioritet perspektiv layihə kimi qəbul olunub. Ekspertlər bunun o qədər də arzuolunan olmadığını vurğulayırlar. Resmlər isə öksini fikirləşirlər.

Energetika naziri Natiq Əliyev bildirib ki, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi üzrə işlər qrafikə uyğun olaraq iştirak ediləcək: "Heç bir ləngimə yoxdur. Mütemadi olaraq Cənub Qaz Dəhlizinə daxil olan layihələrdə işlərin gedisi ilə bağlı görüşlər keçirirəm və məlumatlar alıram. Layihələrin icrasında heç bir ləngimə, hansısa narahatlıq yoxdur. Bütün işlər öz qaydasında icra olunur. Hesab edirik ki, planlaşdırıldı ki, 2020-ci ildə ilk qaz Avropana çatdırılacaq".

N.Əliyev həmcinin məsələlərin hamısının Azərbaycan tərəfindən asılı olmadığını vurğulayıb: "Biz elimizdən gələni edirik. Bilavasitə Azərbaycan olaraq iştirak etdiyimiz "Şahdəniz-2", Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsi, Trans-Anadolu Boru Kəmərinin (TANAP) tikintisində heç bir problem yoxdur. Trans-Adriyatik Boru Kəməri (TAP) üzrə Yunanistanda işlər başlayıb, İtaliyada işlər görülür. Onların hökuməti də bizi inandırır ki, bu ölkələrdə layihənin icrasında heç bir ləngimə olmayıcaq. Yunanistanın Saloniq şəhərində keçirilən təməlqoyma mərasimi zamanı da Yunanistanın baş naziri Aleksis Tsipras bütün dünyaya hökumətin bu layihəni dəstəklədiyi və onun həyata keçirilməsi üçün varlığını efsiqəməyəcəkləriనı bəyan edib".

Cənub Qaz Dəhlizinin həyata keçirilməsi üçün investisiya xərclərdən də danışan nazir bu məsrəflərin tez-tez dəyişdiyini qeyd edib: "Layihə ilə bağlı yekun investisiya sazişi imzalananda 45 milyard dollar civarında investisiya nəzərdə tutulurdu. Bu, ilkin rəqəmlər idi. Amma təcrübə göstərir ki, indiyədək həyata keçirilən layihələr üzrə xərclər ilkin nəzərdə tutulan mebleğdə qalmayıb. Çünkü bazar həmişə dəyişir. Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin də hazırlada xərcləri 5 milyard dollar azaldılaraq 40 milyard dollar həcmində qiymətləndirilir. TANAP-in 11-12 milyard dollara başa gələcəyi deyilirdi, son məlumatə əsasən, bu rəqəm 2 milyard dollar azalıb".

Onun sözlərinə görə, bu, neftin qiymətinin düşməsi ilə bağlı olaraq mal və xidmətlərin ucuzlaşması hesabına olub. Nazir hazırkı rəqəmlərin də son rəqəm olmadığını vurğulayıb: "Bizi nə gözlədiyi bilinmir. Ola bilsin ki, hansısa zəruri işlər lazımlaşır, əvvəl

planlaşdırılmış yeni xərc ortaya çıxacaq. Şübhəsiz ki, biz dayanmayacaq və bütün xərcləri ödəməliyik. Əsas layihənin yekunlaşanda neçəye başa gəlməsidir". (report)

Professor Elşad Məmmədov isə musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, Cənub Qaz Dəhlizi Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı baxımından prioritet perspektiv layihə kimi qəbul olunub. Ekspertlər bunun o qədər də arzuolunan olmadığını vurğulayırlar. Resmlər isə öksini fikirləşirlər.

planlaşdırılmış yeni xərc ortaya çıxacaq. Şübhəsiz ki, biz dayanmayacaq və bütün xərcləri ödəməliyik. Əsas layihənin yekunlaşanda neçəye başa gəlməsidir". (report)

Ekspertin sözlerinə görə, ölkədə mövcud olan hazırkı iqtisadi vəziyyəti və beynəlxalq reytinq agentliklərinin ölkənin kredit reytinqinin aşağı salmasını nəzərə alaraq, bu vəsaitin layihəyə cəlb edilmesində müəyyən çətinliklərə rast gələcək. "Ölkədən tətbiqin genişləndirilməsi və qaz bazarına təsir edə biləcək digər amillər nəzərə alınmalıdır. Fikrimə, Cənub Qaz Dəhlizinə İran və Türkmenistanın qoşulması bu layihənin iqtisadi səmərəliliyi və ümumilikdə önemini ciddi şəkildə artıraraq layihəni

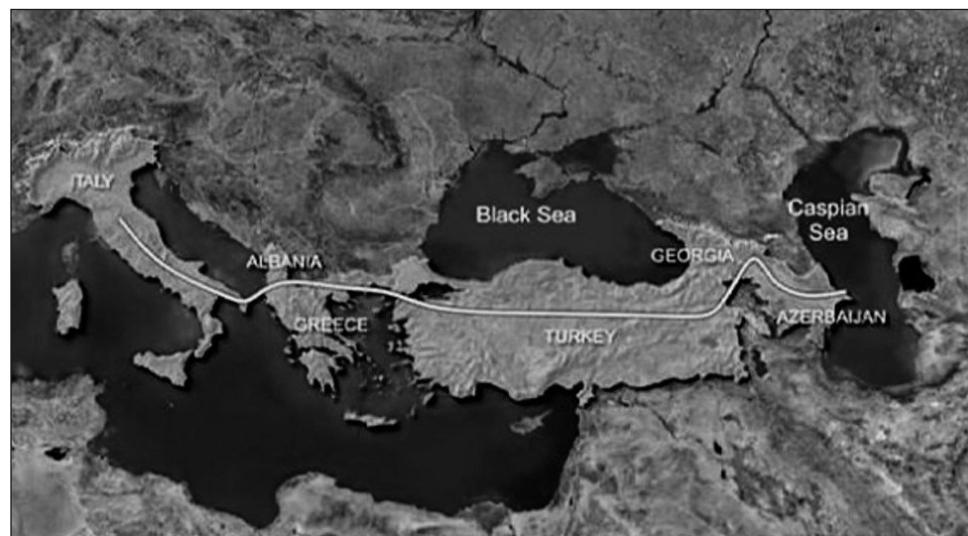
yeniliklər, alternativ enerji mənbələrinin tətbiqinin genişləndirilməsi və qaz bazarına təsir edə biləcək digər amillər nəzərə alınmalıdır. Fikrimə, Cənub Qaz Dəhlizinə İran və Türkmenistanın qoşulması bu

layihənin iqtisadi səmərəliliyi və ümumilikdə önemini ciddi şəkildə artıraraq layihəni

Azərbaycan üçün perspektiv Layihə - Cənub Qaz Dəhlizi

Hökumət projenin inkişafı üçün əlindən gələni edir; ekspertlər isə bildirirlər ki, milli iqtisadiyyatın qaz ixracatına söykənməsi yolverilməzdır...

sadiyyatının inkişafı baxımından ölkə hökuməti tərəfindən prioritet perspektiv layihə kimi qəbul olunub: "Əslində ölkə iqtisadiyyatının tədricən postneft dövrüne adaptasiya olmasının zəruriyyini nəzərə alaraq, qaz ixracı iqtisadiyyatın diversifikasiyası baxımından önemlidir. Bununla belə, ölkənin qaz istehsalçısı və ixracatçısı potensial obyektiiv qiymətləndirilməli və əldə edilməsi gözönünlənən gelirlərin son neft dövründə əldə olunmuş gelirlər səviyyəsindən aşağı olacağının proqnozlaşdırılmasını nəzərdən qəraraq olmaz. Bu

liklərin olması gözləniləndir. Avropa Qaz Bazarında strateji səviyyəyə çatdırırdı. Lakin elə dəhlizlə ilkin mərhələdə ildə 16 milyard kubmetr qazın nəqli nəzərdə tutulur ki, bu həcmiñ 6 milyard kubmetrinin Türkiyə, 10 milyard kubmetrinin isə Avropana daşınması planlaşdırılır. "Qeyd etmək lazımdır ki, Türkiyəyə qazın nəqli çox güman ki, güzəştli şərtlərə həyata keçiriləcək. O ki qaldı Avropana nəql edilməsi nəzərdə tutulan qazın həcmiñ, bu həcm Avropanın qaz tələbatının təxminən 2 faizini və yaxud bir orta statistik Avropanın ölçüsündən aşağı olacağının nəzərdən qəraraq olmaz. Bu baxımdan, həm də ümumilikdə iqtisadiyyatın dayanıqlı inkişafının təmin edilməsinin zəruriyyini nəzərə alaraq, milli iqtisadiyyatın qaz ixracatına söykənməsi yolverilməzdir. Bununla yanaşı, məlumdur ki, dünya neft bazarında olduğu kimi, qaz bazarında da ciddi rəqabət mövcuddur və bu rəqabətin perspektivdə artacağını proqnozlaşdırırmış mümkündür. Ümumilikdə Cənub Qaz Dəhlizi ölkə iqtisadiyyatı üçün vacib olmaqla yanaşı, bu layihənin reallaşması, iqtisadi cəhətdən səmərəliliyi ilə bağlı müəyyən problemlər var. Belə ki, ilkin hesablamağalara görə, layihənin payına düşür.

O, Rusiya ilə Türkiye arasında münasibətlərin düzəlməsi fonunda 63 milyard kubmetr qaz nəqlini nəzərdə tutan "Türk axını" layihəsinin reallaşdırılması ehtimalının yüksəldiyini də xatırladıb: "Həmçinin İranın iri qaz ixracatçısı kimi bazara qayıtması, qaz istehsalı və nəqli texnologiyalarında yaxın illərdə gözlənilən innovativ məzmunlu

olların manata nisbətdə getdiçə bahalaşması ölkədə qızılın da qiymotuna tözsiz tökülməyib. İqtisadçılar hesab edirlər ki, bu artım hələ bir müddət də davam edəcək. Musavat.com-un əməkdaşı Bakıda yerləşən qızıl mağazalarında hazırkı qiymətlər və mövcud durumla tənzis olub.

Öyrəndik ki, hazırda Bakıda yerləşən qızıl mağazalarında bu ilin may ayı ilə müqayisədə təxminən 2 dəfə qiymət artımı var. Saticilar artımın davam edəcəyini söyləyirlər. Lakin onlar da bu qiymət artımından razı deyilərlər. Çünkü saticiların sözlərinə görə, qiymətin artması müştərilərin sayının kəskin azalmasına səbəb olub...

Merkezi Universitədə (MUM) yerləşən qızıl mağazalarında olduğumuz zaman müşahidə etdi ki, bu ay toylarının çox olmasına baxmayaraq, qızıl alanlar demək olar ki, yoxdur. Söhbət etdiyimiz **satıcı Ümid Rzayev** bildirdi ki, qızılın qiymətindən artım aybaay davam edir: "Hesab edirik ki, bir müddət sonra qiymətlərde enmə olacaq. Çünkü bu gedişə heç hara getmək olmaz. Qiymət artır, müştəri isə azalır. Hazırda 583-585 əyarlı qızılın qramı təxminən 75-80 manata satılır. 750 əyar isə modelindən asılı olaraq 85-90 manat arasında qiymətlərə satılır. Bu da ötən ayrla müqayisədə təxminən yaribəyari qiymət artımıdır".

Satıcı bildirdi ki, qızılın qiyməti bahalaşdırıcı insanlar da-ha çox sarı qızıl almağa üstünlük verirlər. Ele söhbət etdiyimiz müştərilər de təsdiqlədilər ki, artıq aq qızıl almaq mümkün deyil. **Alici Sevda Həsənova** bildirdi ki, öten ay alacaqları zinət eysasının behini veriblər, bu ay isə almağa gəldikləri zaman qiymətin əvvəlki ilə müqayisədə 60 manat bahalaşdığını görüb: "Getdiçə bahalaşma davam edir. Özü de təkçə qızıl bahalaşmayıb. Qızılın üzərindəki brilyant da bahalaşır. Gümüş də həmçinin bahalaşır. Saticilar da deyirlər ki, onlardan asılı deyil, dollar bahalaşdırıcı hər şey bahalaşır".

Bəs qızılın qiymətindəki bu cür kəskin artımın səbəbi təkçə dolların bahalaşmasıdır?

Məsələ ilə bağlı musavat.com-a danışan iqtisadçı ekspert Fikret Yusifov bildirib ki, qızılın qalxmasının əsas səbəbi Amerika iqtisadiyyatında baş verən qeyri-sabitlikdir: "Dünya bazarlarında neftin qiymətinin kəskin dəyişməsi və bu istiqamədə neft hasilatı ilə məşğul olan dövlətlərin bir neçə dəfə cəhdlerinin boşça çıxmamasının da qızılın qiymətinə təsiri var. Bundan başqa da amillər var. Hansı ki, həmin amillər bütövlükde iqtisadi böhranla bağlıdır. Hazırda dünyanın xüsusilə də neft hasiləndə ölkələrdə iqtisadi böhran təqib olur. Qızılın qiymətinin artması da məhz bununla bağlıdır. Ola bilə ki, qızıl hasilatında da azalma var. Tələb təklifi üstələməsə heç zaman bu qədər artım ola bilər. Tələbin kökləri isə ondan ibarətdir ki, dünyada qızılın qramı təxminən 75-80 manata satılır. 750 əyar isə modelindən asılı olaraq 85-90 manat arasında qiymətlərə satılır. Bu da qeyd etdiyimiz kimi, qiymət artımına səbəb olur".

Ekspert bildirib ki, Azərbaycanda manat dollarla nisbətdə ucuzaşsa da qızılın qiymətində sabitlik müşahidə olunmaz: "Qızılın qiymətinin belə olan halda ucuzaşması bir o qədər də inandırıcı görünür. Ola bilə ki, manat ucuzaşarsa, bunun qızılın da qiymətinə müəyyən dərəcədə təsiri olsun. Lakin bu, əsaslı təsir olmaz".

Röya RƏFIYEVƏ

Əli RAIS
Fotolar müəllifindir

DYP sürücülərə xəbərdarlıq etdi

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Baş Dövlət Yol Polisi İdarəesi (BDYPİ) sürücülərə xəbərdarlıq edib. İdarədən "Report" a bildirilib ki, payız fəslində sutkanın qaranlıq vaxtıcoxalır. Bu günlərdə bölgələrdə istirahətdə olanların Bakıya və digər şəhərlərə axımı başlayır. Öksor sürücülər gecə vaxtı yola çıxduğu üçün yollarda müxtəlif problemlərə rastlaşırlar.

Sürücüleri narahat edən məsələlərdən biri də qarşılıqlı hərəket zamanı işıq sistemindən düzgün istifadə edilməməsidir. Çünkü bəzi sürücüler avtomobilin uzaq işıqlarından harada geldi istifadə etdiyi üçün başqalarına çətinlik yaradır. Bütün bunları nəzərə alaraq Dövlət Yol Polisi İdarəesi sürücülərin diqqətinə çatdırır ki, "Yol hərəkəti haqqında" Qanunun 73-cü maddəsinin 4-cü bəndinə görə, uzaq işıqlardan davamlı istifadə etmək qadağınır.

Belə ki, uzaq işıq yaşayış məntəqələrində yol kifayət qədər işıqlandırıldıqda, yaşayış məntəqələrindən kenarda yolu hərəkət hissəsi yolu boyu işıqlanmışdırsa və həmin işıqlandırma sürücüye kifayət qədər məsafədə görmək imkani verirsə, yaxın işığa keçməlidir. Bundan əlavə, sürücünün gözlerini qamaşdırılmamaq məqsədi ilə qarşıdan gələn nəqliyyat vasitesinə azı 150 metr qalıbsa uzaq işıqlar yaxın işığa rejimine keçirilməlidir. Ümumiyyətə ise qanunvericilik tələb edir ki, yol hərəkətinin digər iştiraklarının gözlərini qamaşdırıa bilən hərhənsi digər hallarda uzaq işığa yaxın işığa keçirilməlidir. Bu isə o deməkdir ki, sürücüler tekçə qarşıdan nəqliyyat vasitesi gedikdə yox, həm də yolu hərəkət hissəsində piyada, at ara-

basi, mal-qara ötürən olduqda da işıq cihazlarından qanunun tələbinə uyğun istifadə etməlidir.

Dövlət Yol Polisi İdarəesi başqa nəqliyyat vasitəsinin uzaq işığının təsirindən gözü qamaşan sürücülərin diqqətinə çatdırır ki, bu halda qəza işıq signalını qoşmaq və hərəkət zolağını dəyişmədən sürəti azaltmaqla nəqliyyat vasitəsinə dayandırmaq lazımdır.

Arxadan gələn nəqliyyat vasitələrinin uzaq işıqları avtomobilin salonundakı və yan güzgülər vasitəsilə sürücünün diqqətini yayındırıldıqda isə tövsiyə olunur ki, sürücü mümkin qədər sürəti azaltınsa, avtomobilin modelindən asılı olaraq güzgüləri gecə rejimine keçirsin.

DYP sürücüləri bu qaydala eməl etmeye çağırır və bildirir ki, işıq cihazlarından düzgün istifadə etməyən sürücüləri 30 manat cərimə gözləyir.

"Applab"ın layihələri britaniyalı investorların diqqətini cəlb edir

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkətinin Applab layihəsi öz startap ideyalarını bərtaniyalı investorlara təqdim edib.

Applab iştirakçılarının "Telefonica Open Future" programının startaplara üçün akselerasiya programı olan Wayra UK şirkətinə təqdim ediyi 11 layihədən 4-ü ("QuizMindUp", "Kvoter", "Spinal" və "BraillePad") xüsusi maraqla qarşılaraq növbəti seçim prosesindən müvəffəqiyyətlə keçib.

Layihələrin dəvərləndirilməsi "Wayra UK" şirkətinin tərəfdarı və akselerasiya programları üzrə meneceri Harry Deyvis tərəfindən aparılır. Bunun üçün təşkil olunmuş xüsusi təqdimat zamanı yerli developerlərin təkmilləşdirilmiş layihələri barədə məlumat verib, ekspertin suallarını cavablandırıblırlar.

"Wayra UK" programı üçün növbəti seçim mərhələləri bu ilin sentyabr-dekabr ayları arasında keçiriləcək.

Qeyd edək ki, "Wayra UK" startap layihələrinə 70.000 ingilis funt sterlinqi cıvarında investisiya ayrılır. Bu investisiya bərabər şəkildə xidmətlərin təşkili və inkişaf məqsədlərinə yönəldilir.

«Bakcell» və "Wayra UK" şirkətləri arasında əməkdaşlıq əlaqələri 2015-ci ilin sonlarında qurulub. Bu əməkdaşlığın əsas məqsədi Azərbaycan'dan olan developerlərin startap layihələrini inkişaf etdirmək və onlara beynəlxalq bazar çıxış imkanı yaratmaqdır.

Hazırda Avropanın və Latin Amerikasının 12 ölkəsində Wayra şirkətinin 14 akademiyası fəaliyyət göstərir. Wayra "bulud" (cloud) xidmətləri, maliyyə xidmətləri, M2M, rəqəmsal təhlükəsizlik, elektron sahiyə, mobil tətbiqlər, səssiz şəbəkələr və elektron təhsil sistemi kimi sahələrdə iki ildən az olaraq erkən mərhələdə fəaliyyət göstərən texnologiya startaplara hədflənib.

"Applab" icmasına qoşulmaq istəyən gənc developerlər <http://applab.bakcell.com/registration> keçidindən istifadə edərək qeydiyyatdan keçməklə ideyalarını təqdim edə bilərlər.

Təbib Darya xanım

Onurğa yırtığı, osteoxandroz, sağalmaz yaralar, yanıqlar, uzun müddət yataqdan sonra əmələ gələn yaralar, diabetdə trafik xoralar, varikoz genişlənmələr və digər xəstəlikləri cərrahi müdaxiləsiz, xüsusi məlhəmlərlə və xüsusi metodika ilə inyeksiyalarla müalicə edirəm.

Tel: 051- 634- 40-01

Kisiłar!!! Axırıncı sans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, ne de xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zeiflik, meyilin və erekxiyanın azalması tam impontensiyyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaq)
- * Cinsi marağın ve cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vezin böyüümosi və ya kiçilmesi
- * Prostat adenoması (vəzida düzünlərin əməla gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilmesi
- * Qaslıq-xayalıqdə sizilti, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvən balaca olması
- * Xarici cinsi üzvən sonradan birdən kiçilmesi
- * Cinsi üzvən düzünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstələr)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (*enurez*)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidiq aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidiq aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdir və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərənən qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sizanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, quluncların dərmənsiz müalicəsi

Hekimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və [facebook.com doktor Vaiz Səmədov](https://facebook.com/doktor Vaiz Səmədov).

İsmayıllıda dəhşətli qəza; bir ailənin iki üzvü öldü

Baki-Şamaxı-Yevlax avtomobil yoluñda iki nəfərin ölüyü, iki nəfərin xəsəret almazı ilə neticələnən ağır avtomobil qozası baş verib. APA-nın yerli bürosunun xəbərini görə, hadisə sentyabrın 7-də saat 12:00 radələrində yoluñ 185-ci kilometrində, İsmayıllı rayonunun Qubaxəlli kəndi ərazilində qeydə almış.

Goranboy rayonunun məxsus "Nissan" X-TRAİL markalı minik avtomobili Bakı istiqamətində hərəkətdə olarkən sürücü idarəetməni itirib və avtomobil yoldan çıxaraq aşib. Hadisə zamanı sürücü və onun yeznəsinin ağır xəsəret aldığı, sürücünün həyat yoldaşı və bacısının isə aldığı ağır xəsəretlər səbəbindən hadisə yerində dünyasını dəyişdiyi bildirilir. Hazırda xəsəret alanların və ölenlərin adları dəqiqləşdirilir.

Faktla bağlı Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin istintaq və təhqiqat şöbəsi tərəfindən araşdırma aparılır.

Ucarda kanaldan meyit tapıldı

Ucarda rayonunda su kanalından meyit tapılıb. APA-nın yerli bürosunun xəberinə görə, rayonun Qulabənd kəndi ərazilindən keçən su kanalında hələlik şəxsiyyəti məlum olmayan 40-45 yaşlarında paltarsız kişi meyiti aşkarlanıb. Meyit kanalı qazan traktörə tərəfindən tapılıb.

Hazırda hüquq-mühafizə orqanları araşdırma aparır. Ehtimala görə, meyiti tapılan şəxs on gün evvel çimmek üçün Qazyan su kanalına gedən və itkin düşən rayon sakini, 43 yaşlı Təhminaz Hüseyn oğlu Quliyevdir.

5 nəfəri vuran sürücü hadisə yerindən qaçıdı

Baki Dövlət Yol Polisi İdarəesi Bakıda iki yük və bir minik avtomobilinin toqquşması ilə neticələnən zəncirvari qəza zamanı Fövgələde Hallar Nazirliyinin 6 eməkdaşının avtomobil tərəfindən vurulması xəberinə dair məlumat yayıb.

İdarədən verilən məlumatda görə, Bakı Dairevi yoluñ Yəsamal rayonuna ərazilindən keçən hissəsində şəhər istiqamətində hərəkətdə olan və Cəmil Cabbarovun idare etdiyi qumla dolu "Mercedes" markalı yük maşını yol kənarında dayanan müşar daşı ilə yüklü "KamAZ" a arxadan çırpılıb. Qəza zamanı yük avtomobilin kabine hissəsi deformasiya uğrayıb. Sürücü sükan arxasında sıxlıq vəziyyətdə qalıb. Əraziyə Fövgələdə Hallar Nazirliyinin xilasediciləri cəlb edilib. Xilasedicilər xüsusi alətlərin köməti ilə sürücünü avtomobildə çıxara biliblər. Xilasetmə əməliyyatının sonunda dairevi yolla yüksək sürətə hərəkətdə olan və İslam Manafovun idare etdiyi "Opel" markalı avtomobilin sürücüsü idarəetməni itirərək qəza yerində olan 5 nəfəri vurub. Yaralılar xəstəxanaya çatdırılıblar. Yaralılardan 28 yaşlı Vüsal Şabanov FHN-in eməkdaşıdır. Bundan əlavə, qəza neticəsində iki polis eməkdaşı da xəsəret alıb. Bunlar Fikrət Rüstəmov və Xətai Məmmədovdur. Hadisə yerində olan Bakı şəhər sakinleri 58 yaşlı Ramiz Şüvrəxanov və 46 yaşlı Ziyəddin Yəhyaev isə qəzaya baxmaq üçün yoluñ hərəkət hissəsində dayandıqları üçün onları da maşın vurub. Hazırda yaralıların vəziyyəti stabilidir.

Faktla əlaqədar araşdırmalara başlanılıb. "Opel"in sürücüsü İsləm Manafov hadisədən sonra maşından düşərək özünü pis hiss etdiyini bildirib və kənarə çəkilib. Az sonra isə onun hadisə yerindən qaçıdığı məlum olub. Hazırda unun şübhəli şəxs qismində saxlanılması istiqamətində tədbirlər görülür.

Bu gün bəzi yerlərdə yağış yağacağı

Sentyabrın 8-də Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin deyişənən buludlu olacaq, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeoroloji Departamentindən verilən məlumatda görə, şimal-qərbi küləyi gündüz mülayim conub külüyə ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturu gecə 19-22° isti, gündüz 25-30° isti, Bakıda gecə 20-22° isti, gündüz 28-30° isti olacaqı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi norma daxilində 761 mm civə sütunu təşkil edəcək.

Nisbi rütubət gecə 70-80%, gündüz 50-60% təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarına gelincə, bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, yağış yağacağı, gündüz əksər rayonlarda əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Gündüz arabı güclənen şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 17-22° isti, gündüz 26-31° isti, dağlarda gecə 9-14° isti, gündüz 17-22° isti olacaqı gözlənilir.

Elan

Qəbələdə bağ sahibi olmaq istəyənlərin nəzərinə!

Qəbələnin gözəl əraziləsi olan Vəndəm kəndində yola yaxın, dağın etəyində, meyvə ağacları ilə dolu 54 sot torpaq sahəsi satılır. Hissə-hissa da (6 sot) almaq mümkündür. Əlaqə telefonu: (050) 371-01-60, (070) 335-90-15

Kimseşiz, əlil qadın imdad dileyir

"Körpəmlə bir tıkə çörəyə möhtaciq"

2-ci qrup əlil, kimsəsiz, körpəsi ilə tənha yaşayan Simuzər Həsənova haqqında bundan önce də yazı dərc etmişik. Talesiz qadın yenidən redaksiyamıza müraciət edərək çox çarəsiz durumda olduğunu, övladı ilə birgə günlərə yavan çörəyə möhtac qaldığını bildirib. Onunla bu barədə səhbatlaşmak üçün yaşadığını ərazidəki parklardan birinə görüşdük.

Simuzər Həsənova uzun müddətdir pulunu ödəyə bilmədiyi üçün yaşadığını kirayə mənzildən çıxarıldığını, beləliklə, azyaşı oğlu ilə birlikdə küçələrdə qaldığını dedi: "Əliliyimlə əlaqədər 50 manat pensiya alıram. Ondan başqa heç bir gelirim yoxdur. Heç olmasa əvvəller dövlətdən 70-80 manat sosial yardım alırdım. Lakin bu yaxınlarda həmin proses elektronlaşdırıldıqdan heç nə ala bilmirəm. Məndən qaz saygacının və digər kommunal xidmətlərin arayışını istəyirlər. Mənim evim yoxdur axı, necə o arayışları verim? Mənim də evim olmadığından o sənədləri düzəldə bilmirəm. Uşağa görə də dövlətdən heç bir pul almırıam. Deyirlər ki, həmin pul sosial yardımın içinde gedir. Mən də aldığım 50 manat pensiyamı kirayəyə verib, sosial yardımla birtəhər dolanırdım. Amma indi tək pensiyamla dolanmağa

məcburam. Həmin 50 manatı kirayəye, yoxsa yaşamağımiza xərcleyim, bilmirəm. Ev sahibləri kirayə pulunu ödəyə bilmədiyim üçün məni evdən çıxardırlar. Məcbur qalıb hər gecə bir qonşunun evində qalıram. Bir əlimdəki çantamdır, bir də körpəm, hər gün bir qonşuya gedirik. Sağ olsun qonşular, bacardıqları qədər bize yemək, paltar verirler. Gündərimizi bələ keçiririk".

S.Həsənovanın sözlərinə görə, əfələrlərə aidiyəti orqanlara müraciət etsə də, bir nəticəsi olmayıb: "Vəziyyətimizlə əlaqədar Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitesine, icra hakimiyyətinə çoxlu sayıda müraciətlər etmişəm, məktublar yazmışam. Lakin bir səs-soraq yoxdur. Yada bildirirlər ki, yalnız mənəni köməklik göstərə bilərlər. "Mənəvi köməklik deyəndə nəyi nəzərdə tutursuz" deyə soruşram, deyirlər ki, uşağı pulsuz xəstəxanada müayinədən

keçirə bilərik. Onsuz da uşağı yardım edən olmadı. Behane etdilər ki, "sən xəstəsən, hər an bir hadisə baş vere bilər, qorxuruq, biz cavabdeh deyilik". Dedi ki, "mən dəli deyiləm, özümü, uşağımı idarə edə bilərim". İndi də söz veriblər ki, bir neçə aya mənə ev tikildi, paylanıldı, amma mənə

yəm. Heç kəs mənə iş vermır, çünki üzümə baxan kimi xəstə olduğum bilinir. Üzümü xeyirxah insanlara tutub xahiş edirəm ki, mənə və körpəmə yaşamağa yardım edin. Ev verilsə birtəhər uşağa baxacam. Amma o vaxtadək yaşamaq üçün bize maddi köməklik, qida, çörək lazımdır. Buna qədər xeyirxah insanlar bize çox köməklik edib, onların hər birinə təşəkkür deyirəm. Xeyirxah insanlardan bir daha xahiş edirəm ki, Allah xatirinə, mənə və körpəmə köməklik edin. Övladımdan başqa bir kimsə yoxdur".

Xatırladaq ki, Həsənova Simuzər Hüseyin qızı 10 yaşından 7 sayılı uşaqqı evində böyüyüb, 2-ci qrup əlildir, epilepsiya xəstəliyindən eziyyət çəkir. Yetkinlik yaşına çatanda ailə qurub, lakin xəstəliyi ilə bağlı ailə həyatı davam etməyib.

Hazırda körpə övladı ilə birlikdə tənha yaşıyır. Yardıma ehtiyacı olan bu tənha anaya və onun 3 yaşlı körpəsinə köməklik göstərmək istəyən şəxslər aşağıdakı telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərlər: (055) 994-16-46.

□ Xalidə GƏRAY

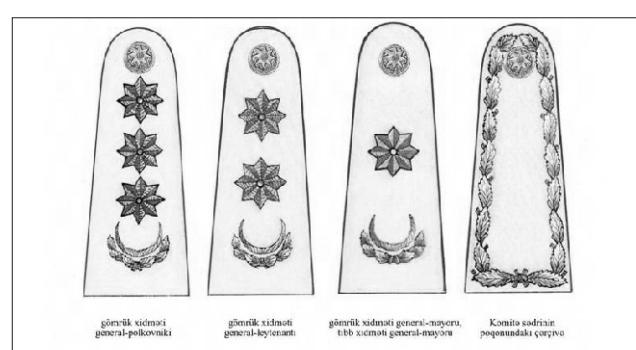
Ehtiyatda olan hərbçilər məhkəmə qərarının icrasını tələb edir

Onlar müdafiə nazirindən kömək istəyirlər...

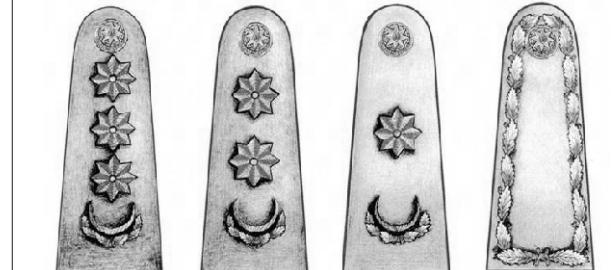
Hərbi Hava Qüvvələri və Hava Hückumundan Müdafiə (HHQ HHM) Sisteminin ehtiyatda olan bir qrup hərbi qulluqçusunu Silahlı Qüvvələrdə xidmət edərkən obyektiv səbəblərə görə qanuna nəzərdə tutulmuş növbəti məzuniyyətlərin tam istifadə edə bilməyiblər. Həmin məzuniyyət haqları da onlara ödənməyib. Odur ki, onlar 1 sayılı Bakı İnzibati İqtisadi Məhkəməsinə müraciət ediblər.

Məhkəmə 2013-2014-cü illərdə qəbul etdiyi qərarlarla ehtiyatda olan zabitlərin "herbi xidmət dövrü istifadə etmədiyi növbəti məzuniyyət günlərinə görə pul kompensasiyasının ödənilməsi tələbinə dair" iddialarını təmin edib. 25-dək məhkəmə qərari qanuni qüvvəsini aldıdan sonra icra olunmaq üçün Müdafiə Nazirliyinə göndərilib.

Ehtiyatda olan zabitlər müdafiə naziri Zakir Həsənova müraciət edərək, həmin qərarların icra olunmasına göstəriş verəcəyini istəyirlər. Suratı redaksiyamıza göndərilen müraciətdə deyilir: "Həmin qərarlar pul kompensasiyasının hesablanması ödənilməsi məqsədile HHQ və HHM idarəsi nəzdində yaradılmış "istifadə edilməmiş növbəti məzuniyyət günlərinə görə pul kompensasiyasının ödənilməsi üzrə komissiya" ya verilib. Lakin üstündən xeyli vaxt keçdiyinə baxmayaraq idarə nəzdində yaradılmış müvafiq komissiya məhkəmə qərarlarının icrası istiqamətində lazımi tədbirlər görmür. Hətta bize məlumatdır ki, 10 məhkəmə qərarı üzrə kompensasiya məb-

Səkil 53. Görnük xidməti generalları üçün qızıl poplalar

rarlarımız icra olunub. Yuxarıda göstərilənlərə əlaqədar tabeliyinizdəki Hərbi Hava Qüvvələri Komandanlığına müvafiq göstəriş verərək, Azərbaycan Respublikası adından çıxarılmış ve qanuni qüvvəsini almış məhkəmə qərarlarına hörmətlə yanaşaraq onların icrasını təmin etməyinizi xahiş edirik.

Ehtiyatda olan polkovnik Cəmaləddin Məmmədov, Ehtiyatda olan mayor Vüqar Eminov,

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Təhsil Nazirliyi təhsil ekspertini təkzib elədi

"Bu il 30 min şagirdin məktəbə gedə bilməyəcəyi barədə iddia əsassızdır" "Bu il 30 min şagird ümumtəhsil müəssisələrinə gedə bilməyəcək". Bu sözü "Sputnik" Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində təhsil eksperti Nadir İsrafilov Təhsil Nazirliyinə istinadlı deyib. Nazirlikdən isə informasiyanın tamamilə yalan olduğu və özüniñ heç bir rəsmi sahifəsində belə informasiyanın olmadığı bildirilib.

Məsələ ilə bağlı nazirliyin mətbuat xidmətində "Yeni Müsavat" a verilən açıqlamada bu rəqəmin heç vaxt səsləndirilmədiyi bir daha qeyd edilib: "Təhsil Nazirliyinin rəsmiləri müxtəlif tədbirlərdə ölkəmizin müsbət demografiyasını qeyd edərək, hər il birinci sinfə gedən uşaqların sayının artlığını bildirib. Məsələn, bu il ümumtəhsil müəssisələrinin 1-ci sinfinə 164 mindən çox şagird gedəcək. Ötən tədris ilində isə 156 min 877 nəfər qəbul olunub ki, buradan da müsbət demografiya aydın görünür. Biz Nadir müellimləndən xahiş edirik ki, informasiyanı verəkən dürüst statistikaya əsaslanış və olmayan rəqəmləri şərh etməsin. O ki qaldı hörmətli ekspertin qəbul imtahanlarında balların aşağıdə düşməsi fərziyyəsinə, TQDK-nın təqdim olunan statistikası buna ən yaxşı cavabdır. 2016-2017-ci tədris il üçün qəbul imtahanlarının neticələrində müsbət dinamika müşahidə edilir. Belə ki, bu il qəbul imtahanlarında 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı rekord sayda - 34 min 385 nəfər (43,8 faiz) təşkil edib ki, bu da ötənilki göstəricidən 3,8 faiz, 2014-ci ildəki göstəricidən 9,1 faiz artıqdır. 2015-ci ilde 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı 33 198 nəfər (40 faiz), 2014-cü ildə isə 32 159 nəfər (34,7 faiz) təşkil edib".

□ Günel MANAFLİ

ÜSAVAT

Son səhifə

N 199 (6520) 8 sentyabr 2016

Italian kişiyə 65.5 min avroluq işiq borcu gəlib

Italyanın Lazio bölgəsinin sakini elektrik enerjisi xərclərinə görə 65.5 min avro ödəməlidir. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verib. Bu rəqəm vətəndaşın son 10 illik işiq borclarını özündə əks etdirir. Fotoqraf Daniele Kametti Aspri enerji xərclərini ödəmədiyini inkar edir və deyir ki, hər ay qəbzləri müntəzəm olaraq ödəyib.

Aspri ona belə iri miqdarda hesabın gəlməsini anlamır. Dediyiñe görə, qəbzi alanda şok keçirib və həmin vaxtdan etibarən onda hipertoniya tutmaları baş verir: "Mən məyusam. Bir anın içinde mənim və ailəmin həyatı kabusa döndü". Ona bu hesabları gəndərən Asea elektrokampaniyası isə israr edir ki, borc lağlı hesablamaları doğrudur.

Cəmiyyətin bu məsələyə diqqətini cəlb etmək üçün öz facebook səhifəsində bir şəkil dərc edib. Həmin şəkildə italyan əlinde iri bir qəbz kağızı tutur. Bu, məlum qəbzin böyük bir vərəqə köçürülmüş versiyasıdır. Kişinin sosial şəbəkədəki dostları bu qəbz olayını dəhşətli hesab edir və haqsızlığa qarşı mübarizənin vacibliyini vurğularılar. Hər kəs hesab edir ki, bu, böyük bir texniki səhvdir. Internet istifadəçiləri ona eyni zamanda vəkil tutmaq və heç nə ödəməməyi də məsləhət görüblər.

Avtobusa mindi... qucağında da meyit...

Cində baş verən qəribə bir hadisə bunu eşidib-bilən hər kəsi şoka salıb. Yanq Çenq adlı kişi 2 yaşlı qızının ölümündən sonra onu xəstəxananın morqından çıxarmaq istəyib.

Lakin cənazəni çıxarmaq üçün maşın çağrırmışa pulu olmadığından qızını iri bir çantaya qoyub. Y.Çenq avtobusa minib. Bu zaman polislər onun elindəki çantanın şübhənlər. Polislər çantanın içindəki uşaq cəsədini görədikləri zaman Y.Çenqini

hebs ediblər. Lakin çox keçmədən polislər həqiqəti öyrəniblər. Polis şöbəsindən çıxarılan kişi evinə qə-

dər olan yolu cəsəd qucağında piyada gedib. Y.Çenqi görən adamlar göz yaşalarını gizlədə bilməyiblər.

Bu siqaretlər danışır

Televiziya reklamları, qəzet elanları və siqaret qutularının üzərindəki xəbərdarlıq yazılarından sonra "danişan" siqaret qutuları hazırlanıb. İsvəçli alımlar siqaret aludəçilərini siqaretdən uzaqlaşdırmaq üçün siqaret qutularının üzərinə qorxulu şəkillər qoyublar.

Qorxulu şəkillərdən sonra indi də siqaretin zərərləri haqqında danışan yeni siqaret qutuları hazırlanıb. Yeni siqaret qutuları etdikləri xəbərdarlıqlara görə iki qrupa bölünüb. Bəziləri siqaretin sonsuzluq yaratdığını deyir. Bəzə qutular isə siqareti tərgitmək istəyənlər üçün psixoloq nömrəsi bildirir. Yeni hazırlanmış qutular yaşı 16-24 arasında dəyişən yüzlərə qadın üzərində sınaqdan keçirilib. Nəticədə məlum olub ki, uşaq dünyaya gətirmek istəyən qadınlar xəbərdarlıqları eşitdikdən sonra siqaretdən vaz keçirlər.

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yiğilib, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

QOÇ - Bütün dənişiq və sövdələşmələri təxirə salıb oturaq işlərə məşğul olun. Əks təqdirdə, təxribat və ya böhtanla üzləşəcəksiniz. (8 sentyabr) Səbuhi Rəhimli

BÜĞA - Ulduzlar nahara qədər istirahət etməyinizi məsləhət görür. Əgər ciddi işləre girişsəniz, uğurlu nəticə hasil olmayıcaq. Günün ikinci yarısında isə sürpriz gözlənilir. İmkən tapıb qonaq gedin.

ƏKİZLƏR - Səhəhetinizle bağlı diqqəti olmağınız vacibdir. İqlimin dəyişkənliliyi, etrafınızda olan insanları qəbul etməməyiniz sinir sisteminizdə mənfi fəsadlar yarada bilər. Məliyə problemləriniz həlliini sürətləndirin.

XƏRÇƏNG - Astroloji göstəricilər yalnız səfərə çıxmama yüksək əhval-ruhiyyəye yiyələnəcəyinizi proqnozlaşdırır. Bu fırsatı fəvtə verməyin. Ulduzlar varlanacağınızdan da xəbər verir.

ŞİR - Çağırılmamış ünvanlara qətiyyən getməyin. Əks təqdirdə, məyusluqla qarşılaşacaqsınız. Bu gün təxribata cəlb olunmağınız üçün bir çoxları canfəsanlıq edəcəklər. Təmkinli olun.

QIZ - Bu təqvimdə ulduzlar daha çox sizin zodiaka pul vəd edir. Bu səbəbdən də boş durmağınızı lüzum yoxdur. Büdcənizi artırmaq üçün ağınlıza gələn bütün ünvanlara və adamlara baş çəkin.

TƏRƏZİ - Axşam qonaqlığı üçün ideal gündür. Ya hansısa ünvana getməli, ya da ürəyinize yaxın adamları çağırmasınız. Bugünkü səhbətlərin gələcəyiniz üçün əhəmiyyəti böyük ola bilər.

ƏQRƏB - Qərarlarınızda qəti olsanız, heç bir narahatçılıqla üzləşməyəcəksiniz. Bu gün darıxdığınız adamların bir çoxu ilə görüşəcəksiniz. Axşama yaxın sevindirici hadisələrin şahidi olacaqsınız.

OXATAN - Tanrıının qüdrətinə arxalanın, mənfi enerjili Ayın bürcündə qərar tutması sizin iradənizi qira bilməyəcək. Dözüm göstərin, savab işlər görün ki, uğurlarınız artsın.

ÖĞLAQ - Dost və müttəfiqləriniz vasitəsilə uğurlarınızı artırıb iləcəksiniz. Varlanma ehtimalınız da var. Ulduzlar nahardan sonra uzaq səfərə çıxmığın uğurluluğundan xəbər verir.

SÜTÖKƏN - Təxminən saat 12-yə qədər bürcünüz üçün bəzi xoşagelməzləklər mümkündür. Özünüze gərgin və anlaşılmaz situasiyalara cəlb etməyin. Nahardan sonra maraqlı görüş və pul gözlənilir.

BALIQLAR - Sağlıq durumunuzu nəzərətə götürsəniz, gün ərzində hansısa xoşagelməzlək rastlaşmayacaqsınız. Aldığınız təkliflər üzərinizdən olsa belə, ona bu gün razılıq verməyin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Həkim qəbuluna düşmək üçün 7 il gözləməlidir

Australiyada yaşayan təqaüdü mütəxəssisler konsultasiya üçün 7 il gözləməlidirlər. Kabulyutura xəstəxanasında 75 yaşlı Maykl Simmons bildiriblər ki, qastroskopiya ilə bağlı konsultasiyaya girmək üçün 6 ildən 7 ilə qədər gözləməlidir. Simmons xəstəxanaxa bir neçə ay ovval götilib. Gözləmə kağızında yazılıb ki, mütəxəssislə görüşün dəqiq vaxtı 4 həftə əvvəlcədən bildirəcəklər. Təqaüdü zəng edərək dəqiq vaxtı öyrənmək istəyəndən başgıcıləndirici vaxt deyiblər.

Səhiyyə xidmətindən də fakti təsdiqleyiblər. "Qastroskopiya proseduruna tələbat yüksəkdir. Biz hazırda pasientlərin gözləmə müdдətini azaltmağa çalışırıq. Konsultasiyalar ambulator şəkildə həyata keçirilir", - səhiyyə xidmətinin icraçı direktoru Malcolm Stamp deyib.

O, həmçinin etiraf edib ki, bəzən xəstələr həddən artıq çox gözləmek məcburiyyətində qalırlar. 75 yaşlı təqaüdü Maykl Simmons isə Avstraliyanın səhiyyə sistemi ilə mübarizə aparmağa hazırlaşır. O hesab edir ki, bu ölkənin səhiyyə sistemi üçüncü dünya ölkələrindəkindən də pis vəziyyətdədir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Redaktor:
Elşad MƏMMƏDLİ

Lisenziya N: B 114
SAYI: 4.750